

ประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา

ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้มีประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา นั้น

บัดนี้ หัวหน้าพรรคชาติพัฒนาได้แจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ กรณีที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคชาติพัฒนา ประจำปี ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๕ มีมติแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยยกเลิกทั้งฉบับและให้ใช้ข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๕ แทน ดังนี้

ข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๕

ด้วยที่ประชุมใหญ่สามัญพรรคชาติพัฒนา ประจำปี ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๕ ได้มีมติแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยยกเลิกทั้งฉบับและให้ใช้ข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงกำหนดข้อบังคับไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่มีมติให้ความเห็นชอบเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. ๒๕๖๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๖๔

ในกรณีที่มีกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือของนายทะเบียนพรรคการเมือง กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นที่แตกต่างจากข้อบังคับนี้ อันทำให้ข้อบังคับนี้ส่วนใดขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ให้ใช้บังคับตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งนั้นเฉพาะในส่วนที่ขัดหรือแย้งกัน

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๔ พรรคการเมืองตามข้อบังคับนี้เรียกว่า “พรรคชาติพัฒนา” มีชื่อย่อว่า “ชพน.” เป็นภาษาอังกฤษว่า “CHARTPATTANA PARTY” และมีชื่อย่อเป็นภาษาอังกฤษว่า “CPN”

ข้อ ๕ เครื่องหมายพรรคชาติพัฒนาและความหมาย

(๑) พรรคชาติพัฒนาใช้ภาพเครื่องหมายพรรคเป็น ดังนี้

เป็นรูปอักษรไทยตัว ช และตัวอักษรภาษาอังกฤษตัว C สีแดงสลับกับสีน้ำเงินบนพื้นสีขาว ใต้ตัว ช มีข้อความว่า “พรรคชาติพัฒนา” และได้ข้อความ “พรรคชาติพัฒนา” เป็นข้อความภาษาอังกฤษว่า “CHARTPATTANA PARTY”

(๒) ความหมายตัวอักษร ช ย่อมาจาก “ชาติพัฒนา” และตัวอักษร C ย่อมาจาก “CHARTPATTANA” โดยปลายหาง ช เป็นรูปยอดปลายลายกนกกลายไทยที่มีทิศทางชี้ขึ้นข้างบน เหมือนหนึ่งเป็นเส้นกราฟพุ่งสูงขึ้น เพื่อสื่อความหมายถึงชาติไทยที่มีการพัฒนาสร้างสรรค์เศรษฐกิจ และเกิดความเจริญรุ่งเรืองในทุกมิติ อันเป็นผลมาจากนโยบายทางสายกลางและความประนีประนอม ที่แสดงออกด้วยเส้นสีแดงและเส้นสีน้ำเงินที่โอบเกี่ยวคล้องกัน อีกทั้งในภาพรวมเป็นเหมือนนกโผบิน ที่มีการเคลื่อนไหวของเส้นสายลักษณะดูว่าเริ่มมีชีวิตชีวา เพื่อสื่อแสดงถึงการสร้างความสุขให้แก่คนในชาติ อันเป็นผลงานของพรรคชาติพัฒนา

(๓) ตราयाงเครื่องหมายพรรคชาติพัฒนาสำหรับใช้ประทับบนเอกสารของพรรค มีลักษณะเช่นเดียวกันกับภาพตาม (๑) โดยใช้สีเดียวกันในการประทับตรา

ข้อ ๖ ในข้อบังคับพรรคนี้

“รัฐธรรมนูญ” หมายความว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง” หมายความว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

“พรรค” หมายความว่า พรรคชาติพัฒนา

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกพรรคชาติพัฒนา

“ข้อบังคับ” หมายความว่า ข้อบังคับพรรคชาติพัฒนา

“นโยบายพรรค” หมายความว่า นโยบายพรรคชาติพัฒนา

“ประธานพรรค” หมายความว่า ประธานพรรคชาติพัฒนา

“ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรค” หมายความว่า ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคชาติพัฒนา

“คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรค” หมายความว่า คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคชาติพัฒนา

“กรรมการยุทธศาสตร์พรรค” หมายความว่า กรรมการยุทธศาสตร์พรรคชาติพัฒนา

“หัวหน้าพรรค” หมายความว่า หัวหน้าพรรคชาติพัฒนา

“รองหัวหน้าพรรค” หมายความว่า รองหัวหน้าพรรคชาติพัฒนา

“เลขาธิการพรรค” หมายความว่า เลขาธิการพรรคชาติพัฒนา

“รองเลขาธิการพรรค” หมายความว่า รองเลขาธิการพรรคชาติพัฒนา

“นายทะเบียนสมาชิกพรรค” หมายความว่า นายทะเบียนสมาชิกพรรคชาติพัฒนา

“เหรียญกษาปณ์พรรค” หมายความว่า เหรียญกษาปณ์พรรคชาติพัฒนา

“โฆษกพรรค” หมายความว่า โฆษกพรรคชาติพัฒนา

“รองโฆษกพรรค” หมายความว่า รองโฆษกพรรคชาติพัฒนา

“คณะกรรมการบริหารพรรค” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารพรรคชาติพัฒนา

“กรรมการบริหารพรรค” หมายความว่า กรรมการบริหารพรรคชาติพัฒนา

“หัวหน้าสาขาพรรค” หมายความว่า หัวหน้าสาขาพรรคชาติพัฒนา

“รองหัวหน้าสาขาพรรค” หมายความว่า รองหัวหน้าสาขาพรรคชาติพัฒนา

“เลขานุการสาขาพรรค” หมายความว่า เลขานุการสาขาพรรคชาติพัฒนา

“รองเลขานุการสาขาพรรค” หมายความว่า รองเลขานุการสาขาพรรคชาติพัฒนา

“นายทะเบียนสมาชิกสาขาพรรค” หมายความว่า นายทะเบียนสมาชิกสาขาพรรคชาติพัฒนา

“เหรียญกษาปณ์สาขาพรรค” หมายความว่า เหรียญกษาปณ์สาขาพรรคชาติพัฒนา

“กรรมการสาขาพรรค” หมายความว่า กรรมการสาขาพรรคชาติพัฒนา

“ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด” หมายความว่า ตัวแทนพรรคชาติพัฒนาประจำจังหวัด

“คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง” หมายความว่า คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งพรรคชาติพัฒนา

“มติพรรค” หมายความว่า มติของคณะกรรมการบริหารพรรคชาติพัฒนา

“คำสั่งพรรค” หมายความว่า คำสั่งพรรคชาติพัฒนา

“การประชุมใหญ่พรรค” หมายความว่า การประชุมใหญ่พรรคชาติพัฒนา

“การประชุมใหญ่สาขาพรรค” หมายความว่า การประชุมใหญ่สาขาพรรคชาติพัฒนา

“การประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด” หมายความว่า การประชุมสมาชิกพรรคชาติพัฒนาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ข้อ ๗ สำนักงานใหญ่พรรคตั้งอยู่เลขที่ ๒๒๒๒/๒ ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

ข้อ ๘ สาขาพรรคที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งขึ้น ณ ที่ใดให้เรียกว่า “สาขาพรรคชาติพัฒนา” ลำดับที่.....ภาค....จังหวัด....

ข้อ ๙ ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งขึ้น ณ จังหวัดใด ให้เรียกว่า ตัวแทนพรรคชาติพัฒนาประจำจังหวัด....เขตเลือกตั้งที่....

ส่วนที่ ๑

คำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรค

ข้อ ๑๐ คำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคชาติพัฒนา มีดังต่อไปนี้

“พรรคชาติพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองที่เลื่อมใสในอุดมการณ์ประชาธิปไตย โดยยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ให้ความคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และความเป็นธรรมแก่ปัจเจกบุคคล ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ส่งเสริมการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ท้องถิ่นปกครองตนเองอย่างแท้จริง เปิดให้มีการค้าการลงทุนตามระบบเศรษฐกิจเสรี และสนับสนุนส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติ มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยกย่องและพัฒนาคูณภาพชีวิตของเกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน และประชาชนในระดับฐานรากให้สูงขึ้น สร้างหลักประกันด้านสุขภาพแก่ประชาชนและด้านการศึกษาแก่เยาวชน รวมทั้งด้านการจัดระบบสวัสดิการให้แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส เพื่อให้คนในชาติดำรงชีวิตอยู่กันด้วยความผาสุก”

ส่วนที่ ๒

นโยบายพรรค

ข้อ ๑๑ นโยบายของพรรค มีดังต่อไปนี้

๑. นโยบายด้านความมั่นคง

๑.๑ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และเสริมสร้างจิตสำนึกของคนในชาติให้มีความจงรักภักดีและธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รวมทั้งฟื้นฟูและเสริมสร้างความรู้รักสามัคคี ความปรองดองสมานฉันท์ และความเป็นปึกแผ่นของคนในชาติ

๑.๒ พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพในการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามในทุกรูปแบบ ทั้งภัยที่เกิดขึ้นจากภายนอกและภายในประเทศ และรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้านการป้องกันประเทศ และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และมิตรประเทศ เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพในภูมิภาค

๑.๓ พัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอันเกิดจากภัยพิบัติธรรมชาติ และภัยอันเกิดจากการกระทำของมนุษย์ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทันต่อสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงของโลก

๑.๔ พัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน เพื่อให้มีทรัพยากรเหล่านี้สำหรับคนในชาติและคนรุ่นหลังอย่างพอเพียงและยั่งยืน

๒. นโยบายด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๒.๑ พัฒนาภาคการผลิตและบริการ เพื่อขับเคลื่อนไปสู่การเป็นฐานการผลิตและบริการด้านอุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่ทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

๒.๒ พัฒนาปัจจัยสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน และใช้ทรัพยากรพลังงานที่มีประสิทธิภาพ สร้างความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษที่เน้นการมีบทบาท และมีส่วนร่วมของชุมชน และความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพื่อการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองและช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกันได้

๓. นโยบายด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๓.๑ ปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคม ร่วมปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ในการหล่อหลอมคนไทยให้มีคุณธรรมจริยธรรมในลักษณะ ที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต

๓.๒ พัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ตลอดชีวิต เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ ที่มีประสิทธิภาพ มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

๓.๓ ปฏิรูปการศึกษา พัฒนาระบบการเรียนรู้ใหม่ให้เหมาะสมทัน ต่อสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไป ที่มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓.๔ พัฒนาและส่งเสริมกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการ สร้างสรรค์งานบนฐานเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๓.๕ เสริมสร้างให้ทุกคนมีสุขภาพดี สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับสุขภาพที่ถูกต้อง มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม และมีศักยภาพในการจัดการสุขภาพที่ดีได้ด้วยตนเอง

๔. นโยบายด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้คนทุกกลุ่มในสังคม เพิ่มรายได้ ให้กับกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาส และสร้างความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม

๔.๒ สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสนในการเข้าถึงการบริการทางสังคม ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๔.๓ เสริมสร้างพลังทางสังคม ให้ชุมชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเสมอภาคทางสิทธิขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และเสริมสร้างให้ประชาชนมีภูมิคุ้มกัน ต่อผลกระทบทางสังคม

๕. นโยบายด้านการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๕.๑ เร่งรัดดำเนินการอนุรักษ์ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจที่มีระบบการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน และบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ป่าไม้บนพื้นฐานของการให้คนและชุมชนสามารถอยู่กับป่าได้ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็ง และความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียนด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๕.๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างบูรณาการทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน พัฒนาลังข้อมูลและระบบพยากรณ์และการเตือนภัย ตลอดจนการปรับปรุงองค์กรและกฎหมายและการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำของชุมชน

๕.๓ พัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียนในภาคการผลิตไฟฟ้า ส่งเสริมการผลิตและใช้พลังงานสะอาด เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงานในภาคการคมนาคมขนส่ง อุตสาหกรรม และอาคาร รวมทั้งนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการอนุรักษ์พลังงาน

๕.๔ พัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศน์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการรวมกลุ่มของกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อบริหารจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน สนับสนุนส่งเสริมการเปลี่ยนของเสียให้เป็นพลังงาน ด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม ตลอดจนลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมการพัฒนาในเมืองหลักของประเทศ

๕.๕ ดำเนินการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการผลิต การบริโภค รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและวิถีชีวิตของบุคคลและองค์กรให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๖. นโยบายด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๖.๑ จัดให้มีระบบบริหารงานราชการแบบบูรณาการ ส่งเสริมให้เกิดการประสานความร่วมมือที่หลากหลาย ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคส่วนอื่นในสังคม มุ่งเน้นการจัดทำงบประมาณแบบบูรณาการที่ยึดพื้นที่และประเด็นการพัฒนาที่สำคัญเป็นหลัก และมีกลไกการติดตามตรวจสอบการเงินและการคลังภาครัฐ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการบรรลุเป้าหมายและการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศ

๖.๒ ปฏิรูประบบงานบริการประชาชนและการอำนวยความสะดวกของภาครัฐสู่ความเป็นเลิศที่ทำให้สามารถติดต่อราชการได้แบบเบ็ดเสร็จครบวงจร โปร่งใส ตรวจสอบได้ และผู้รับบริการได้รับความสะดวก สามารถเข้าถึงงานบริการภาครัฐได้โดยง่ายและทั่วถึง ตลอดจนสามารถสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการด้วยความพึงพอใจ

๖.๓ ปฏิรูประบบราชการให้มีขนาดที่เหมาะสมที่มีความทันสมัย มีขีดสมรรถนะสูง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามมาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการ ที่มุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส มีความยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง ลดความซ้ำซ้อน และมีหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๖.๔ พัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ เพื่อให้การจัดกำลังคนภาครัฐมีความสอดคล้องกับลักษณะงานของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในภาครัฐ ปรับเปลี่ยนวิธีการสรรหา การคัดเลือก การพัฒนาทักษะและขีดความสามารถ และการรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อยุติการทุจริตและเฝ้าระวังการทุจริต การพัฒนาทักษะและขีดความสามารถ และการรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพ เพื่อยุติการทุจริตและเฝ้าระวังการทุจริต และเร่งเข้ามาทำงานในภาครัฐ เสริมสร้างระบบคุณธรรม และวางมาตรการที่เหมาะสมกับเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ

๖.๕ มุ่งเน้นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้นในสังคม และสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและละอายต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบรวมทั้งส่งเสริมให้การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพล ตลอดจนกำหนดกลไกการลงโทษผู้กระทำความผิดกรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็ว

๖.๖ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เอื้อต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการประชาชน การประกอบธุรกิจ และการแข่งขันระหว่างประเทศ

หมวด ๒

โครงสร้างการบริหารพรรคและตำแหน่งในพรรค

ส่วนที่ ๑

โครงสร้างและตำแหน่งในพรรค

ข้อ ๑๒ โครงสร้างของพรรคประกอบด้วย

- (๑) คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรค
- (๒) คณะกรรมการบริหารพรรค
- (๓) คณะกรรมการสาขาพรรค
- (๔) ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ส่วนที่ ๒

ประธานพรรค

ข้อ ๑๓ ให้มีประธานพรรคคนหนึ่งมาจากการแต่งตั้งของที่ประชุมใหญ่พรรค ผู้ซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยมติของคณะกรรมการบริหารพรรค โดยได้รับคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของที่ประชุมใหญ่พรรค มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้

ประธานพรรคต้องเป็นสมาชิกและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗๑ และมีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปี

ข้อ ๑๔ ประธานพรรคพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกจากตำแหน่งตามวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดสมาชิกภาพ
- (๕) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗๑
- (๖) ที่ประชุมใหญ่พรรคมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๑๕ ให้ประธานพรรคร่วมกับคณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาเสนอชื่อสมาชิกผู้มีความรู้ความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต มีประสบการณ์ และมีคุณธรรมและจริยธรรม เสนอต่อคณะกรรมการบริหารพรรค เพื่อให้คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรค

ข้อ ๑๖ ให้ประธานพรรคเป็นประธานของคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรค และเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรค รวมทั้งเป็นประธานในการประชุม

ให้นำข้อบังคับที่เกี่ยวกับการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคข้อ ๖๒ มาบังคับใช้กับการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ ๑๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารพรรค ที่เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมของพรรคให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายพรรค ข้อบังคับ มติของที่ประชุมใหญ่พรรค

และมติพรรค รวมตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

ข้อ ๑๘ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคประกอบด้วย หัวหน้าพรรค รองหัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค รองเลขาธิการพรรค เภรณูญิกพรรค นายทะเบียนสมาชิกพรรค โฆษกพรรค รองโฆษกพรรค และกรรมการบริหารพรรคอื่น มีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสามสิบคน และให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่พรรคให้ความเห็นชอบ และกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้วอาจได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้

ข้อ ๑๙ หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคต้องเป็นสมาชิกและมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗๑ และมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี

ข้อ ๒๐ การเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคให้กระทำในที่ประชุมใหญ่พรรค โดยให้ที่ประชุมใหญ่พรรค กำหนดจำนวนของกรรมการบริหารพรรคตามข้อ ๑๘ จากนั้นให้เลือกตั้ง หัวหน้าพรรคคนหนึ่งก่อนเป็นอันดับแรก ในการเสนอชื่อสมาชิกเข้ารับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรค ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องอยู่ในที่ประชุมซึ่งที่ประชุมอาจกำหนดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อแสดงวิสัยทัศน์ ก่อนการเลือกตั้งหัวหน้าพรรคก็ได้

ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคคนใหม่ มีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกที่เห็นสมควรได้รับเลือกตั้ง เป็นกรรมการบริหารพรรคตำแหน่งใด ๆ ต่อที่ประชุมใหญ่พรรคจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคตามที่ที่ประชุมใหญ่พรรคกำหนดในวาระหนึ่ง กรณีที่จำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการบริหารพรรคเป็นจำนวนที่มีเศษ ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคคนใหม่เสนอชื่อสมาชิกที่เห็นสมควรได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารพรรคต่อที่ประชุมใหญ่พรรคเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้สมาชิกที่เข้าร่วมประชุมใหญ่พรรคเป็นผู้เสนอชื่อสมาชิกที่เห็นสมควรเพื่อให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้ง เป็นกรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่จนครบตามจำนวนที่กำหนดในวาระหนึ่ง

ในการเสนอชื่อสมาชิกเพื่อรับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรค ให้เสนอชื่อ ผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๙ และให้คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหมาะสม และการมีคุณธรรมจริยธรรมของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อด้วย สมาชิกที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการบริหารพรรคอาจไม่อยู่ในที่ประชุมใหญ่พรรคก็ได้ แต่ต้องได้รับความยินยอม จากผู้ได้รับการเสนอชื่อดังกล่าวนั้นด้วย และในการเสนอชื่อต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ในการออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคให้กระทำโดยการลงคะแนนลับ ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งและให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีการจับฉลาก

ภายหลังการประชุมเสร็จสิ้นลงแล้ว ให้หัวหน้าพรรคแจ้งรายชื่อคณะกรรมการบริหารพรรคให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่การประชุมสิ้นสุดลง และกรณีที่กรรมการบริหารพรรคครบวาระ ตาย ลาออก เปลี่ยนชื่อตัว เปลี่ยนชื่อสกุล หรือเปลี่ยนแปลงด้วยเหตุใด ๆ ให้หัวหน้าพรรคแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว

ข้อ ๒๑ กรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งเฉพาะตัว เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดสมาชิกภาพ

(๔) ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการบริหารพรรคตามที่กฎหมายกำหนด

(๕) ถูกถอดถอนตามกฎหมาย

เมื่อตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคว่างลงตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) แต่ยังคงมีกรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่รวมกันเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน ให้กรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคคนหนึ่งหรือหลายคนแล้วแต่กรณี ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคที่ว่างลงแทน เว้นแต่คณะกรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่มีมติให้เลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคคนใหม่แทนตำแหน่งที่ว่างลง ก็ให้หัวหน้าพรรคจัดให้มีการประชุมใหญ่พรรค เพื่อดำเนินการเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคแทนตำแหน่งที่ว่างลง ซึ่งต้องกระทำภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคว่างลง ทั้งนี้ ให้กรรมการบริหารพรรคที่ได้รับการเลือกตั้งใหม่อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่ เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

กรณีหัวหน้าพรรคพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้รองหัวหน้าพรรคลำดับต้นรักษาราชการแทนหัวหน้าพรรค หากรองหัวหน้าพรรคลำดับต้นไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองหัวหน้าพรรคลำดับถัดไปตามลำดับแล้วแต่กรณี รักษาการแทนหัวหน้าพรรคกรณีไม่มีรองหัวหน้าพรรค

หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่เลือกกรรมการบริหารพรรคคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการแทนหัวหน้าพรรค โดยให้ผู้รักษาการแทนหัวหน้าพรรคมีอำนาจเรียกประชุมใหญ่พรรคเพื่อดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่หัวหน้าพรรคพ้นจากตำแหน่ง เว้นแต่ว่าการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ข้อ ๒๒ คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เมื่อ

(๑) ครบวาระการดำรงตำแหน่ง

(๒) หัวหน้าพรรคพ้นจากตำแหน่งตามข้อ ๒๑

(๓) ตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคว่างลงและกรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่มีจำนวนรวมกันไม่ถึงเก้าคน

เมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะตาม (๑) หรือ (๒) ให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะตาม (๑) หรือ (๒) นั้นหรือกรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่ตาม (๓) ยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะมีคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ และให้หัวหน้าพรรคมีอำนาจเรียกประชุมใหญ่พรรคเพื่อดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๒๓ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายพรรค ข้อบังคับมติของที่ประชุมใหญ่พรรค และมติพรรค รวมตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมือง ซึ่งต้องกระทำด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอย่างน้อยในแต่ละปีพรรคต้องจัดให้มีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(ก) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างมีเหตุผล และมีความรับผิดชอบต่อสังคม และความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

(ข) ร่วมกับประชาชนในการหาแนวทางพัฒนาประเทศ และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างมีเหตุผลโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนา ด้านจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนประกอบกัน

(ค) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐและการดำเนินงานขององค์กรอิสระอย่างมีเหตุผล

(ง) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความสามัคคีปรองดอง รู้จักยอมรับ ในความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างโดยสุจริต และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน

(จ) ดำเนินกิจกรรมอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งการพัฒนาพรรคให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้ ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) ออกระเบียบ ประกาศ และคำสั่งพรรค รวมทั้งจัดตั้งหน่วยงานภายในพรรค เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายพรรคและข้อบังคับและให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งและถอดถอนเจ้าหน้าที่ และลูกจ้างของพรรค

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดตั้งสาขาพรรคและการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด รวมทั้งการเลิกสาขาพรรคและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ตลอดจนพิจารณา ให้ความเห็นชอบในการเลิกพรรค

(๔) ให้ความเห็นชอบในการเสนอชื่อบุคคลต่อที่ประชุมใหญ่พรรค เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่ พรรคพิจารณาแต่งตั้งเป็นประธานพรรค และให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งและถอดถอน คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรค คณะกรรมการใด ๆ ของพรรค คณะกรรมการบริหารของพรรค คณะกรรมการรัฐสภาของพรรค คณะกรรมการประสานงานของพรรค คณะอนุกรรมการของพรรค และคณะทำงานของพรรค

(๕) พิจารณาคัดเลือกสมาชิกหรือบุคคลซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหมาะสม และมีคุณธรรมจริยธรรม เสนอเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อต่อคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือเพื่อแต่งตั้งเป็นผู้นำดำรงตำแหน่งทางการเมือง

หรือตำแหน่งอื่น รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ จากรายชื่อผู้สมัครที่คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งส่งมาให้

(๖) จัดหาทุนหรือรายได้ของพรรครวมทั้งบริหารการเงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดของพรรค สาขาพรรค และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชีให้ถูกต้องตามความเป็นจริง

(๗) จัดสรรเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค ดังนี้

(ก) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้จัดสรรเป็นจำนวนรวม โดยพิจารณาตามจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคเสนอไว้ในบัญชีรายชื่อที่ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(ข) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้จัดสรรให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคเป็นรายบุคคล

(ค) ค่าใช้จ่ายที่จัดสรรตาม (ก) และ (ข) ให้เป็นไปตามมติพรรค

(๘) ควบคุมมิให้พรรค และผู้ซึ่งพรรคส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งใช้เงินเกินวงเงินตามที่กฎหมายกำหนด

(๙) ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับรวมทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และนายทะเบียนพรรคการเมือง

(๑๐) ควบคุมและกำกับดูแลมิให้สมาชิกหรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรคกระทำการในลักษณะที่อาจทำให้การเลือกตั้งหรือการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรืออาจเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใดซึ่งสมัครเข้ารับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๑๑) กำหนดให้มีการประชุมใหญ่พรรคอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และรายงานกิจการด้านต่าง ๆ ต่อที่ประชุมใหญ่พรรค

(๑๒) พิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่สมาชิก

(๑๓) รับผิดชอบร่วมกันในบรรดาติของคณะกรรมการบริหารพรรคและในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมาย และข้อบังคับ รวมตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และนายทะเบียนพรรคการเมือง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้คัดค้านในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค โดยปรากฏหลักฐานการคัดค้านนั้นในรายงานการประชุมหรือได้ทำหนังสือคัดค้านยื่นต่อประธานในที่ประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่การประชุมนั้นสิ้นสุดลง

(๑๔) มีอำนาจหน้าที่อื่นที่คณะกรรมการบริหารพรรคเห็นสมควร ที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย และข้อบังคับ

ข้อ ๒๔ หัวหน้าพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) เป็นผู้บริหารสูงสุดของพรรค มีอำนาจในการพิจารณาตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการในการบริหารงานทั้งปวงของพรรค ตลอดจนการแต่งตั้งและถอดถอนและการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของพรรค ทั้งนี้ ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค

(๒) เป็นประธานของคณะกรรมการบริหารพรรคและเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ตลอดจนดำเนินการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค

(๓) เป็นผู้เรียกประชุมใหญ่พรรคโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค และเป็นประธานการประชุมใหญ่พรรค

(๔) เป็นผู้เรียกประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรค และเป็นประธานการประชุม

(๕) เป็นผู้ลงนามในระเบียบ ประกาศ คำสั่งพรรค และมติพรรค

(๖) เป็นผู้ออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและการส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๗) จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาเสนอต่อที่ประชุมใหญ่พรรคเพื่ออนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี

(๘) จัดทำแผนหรือโครงการที่จะดำเนินกิจกรรมในแต่ละปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารพรรค ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนเมษายนของทุกปี เพื่อให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๙) กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือกรณีที่ต้องพิจารณาตัดสินใจเพื่อการดำเนินการทางการเมืองที่สำคัญ ให้มีอำนาจปฏิบัติการในนามของพรรคได้โดยความเห็นชอบของกรรมการบริหารพรรคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการบริหารพรรคเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้น และให้ถือว่าการดำเนินการนั้นเป็นมติพรรค

(๑๐) เป็นผู้แทนของพรรคในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้หัวหน้าพรรคอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้รองหัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค รองเลขานุการพรรค เหรัญญิกพรรค นายทะเบียนสมาชิกพรรค โฆษกพรรค หรือกรรมการบริหารพรรคอื่นคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ทำการแทนก็ได้

(๑๑) มีหน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับ

เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานและการดำเนินการทางการเมืองของพรรค หัวหน้าพรรคอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้คณะกรรมการบริหารพรรคคนหนึ่งหรือหลายคนกระทำการตามหน้าที่และอำนาจของตนตามพรรคหนึ่งแทนก็ได้ เว้นแต่บรรดาหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าพรรคที่กฎหมายหรือข้อบังคับนี้กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของหัวหน้าพรรคเป็นการเฉพาะ

ข้อ ๒๕ รองหัวหน้าพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพรรค

(๒) รักษาการแทนหัวหน้าพรรคกรณีหัวหน้าพรรคไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๒๖ เลขานุการพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ควบคุมกำกับดูแลกิจการทั้งปวงของพรรคในด้านการบริหารงาน การบริหารบุคคล และการบริหารการเงินและทรัพย์สินของพรรค ตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคหรือหัวหน้าพรรคมอบหมาย รวมทั้งเป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารพรรค ในการอันเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบและการดำเนินการทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างของพรรค

(๒) เป็นผู้เสนอรายงานต่อคณะกรรมการบริหารพรรคต่อที่ประชุมร่วมคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรค และต่อที่ประชุมใหญ่พรรค

(๓) เป็นเลขานุการของที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคที่ประชุมร่วมคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรค และที่ประชุมใหญ่พรรค

(๔) ดำเนินการในการอันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมระดมทุนและการหารายได้ของพรรค

(๕) เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับบุคคล หน่วยงานหรือองค์กรภายนอกในการอันเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับและที่ได้รับมอบหมายจากพรรค

ข้อ ๒๗ รองเลขาธิการพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการพรรคตามที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการพรรค

(๒) รักษาการแทนเลขาธิการพรรคกรณีเลขาธิการพรรคไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๒๘ นายทะเบียนสมาชิกพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก

(๒) จัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง

(๓) จัดทำประกาศชื่อและนามสกุลของสมาชิกให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้อง

(๔) จัดให้มีการนำข้อมูลสมาชิกเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับ

ข้อ ๒๙ เภรียญิกพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) จัดเก็บและดูแลรักษาเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรค

(๒) จัดทำบัญชีของพรรคซึ่งประกอบด้วย บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับ และแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค บัญชีแยกประเภท และบัญชีแสดงทรัพย์สินและหนี้สิน

(๓) จัดทำงบการเงินซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะทางการเงินและงบรายได้และค่าใช้จ่ายของพรรค

(๔) จัดทำประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวนและที่มาของเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้มาจากการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรค

(๕) จัดทำประกาศรายชื่อผู้บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าไม่น้อยกว่าห้าพันบาทให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของการบริจาค และเจ้านายทะเบียนพรรคการเมืองทราบเป็นประจำทุกเดือน

(๖) ออกใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการรับทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดให้แก่ผู้บริจาคเงินหรือผู้บริจาคทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดไว้เป็นหลักฐาน ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

(๗) จัดทำรายงานถึงการที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคผู้ใดได้รับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่ารวมกันแล้วเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาทต่อวัน โดยผู้บริจาคประสงค์จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นหรือของพรรคเพื่อใช้ในการเลือกตั้งในกรณีที่มีการบริจาคเกิดขึ้นภายในระยะเวลานับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกาศใช้บังคับจนถึงวันเลือกตั้ง แล้วแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาค

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับ

ข้อ ๓๐ โฆษกพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคต่อสื่อมวลชน สาธารณชน และสมาชิก โดยผ่านช่องทางของสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามความเหมาะสม

(๒) ดำเนินการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างภาพลักษณ์และความสัมพันธ์ที่ดีของพรรคต่อสมาชิกและสาธารณชน

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากพรรค

ข้อ ๓๑ รองโฆษกมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่แทนโฆษกพรรค กรณีที่โฆษกพรรคไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือที่โฆษกพรรคมอบหมาย

(๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากพรรค

ข้อ ๓๒ กรรมการบริหารพรรคอื่นมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายและข้อบังคับกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารพรรค

(๒) จัดทำบันทึกการรับบริจาคและแจ้งให้พรรคทราบถึงการที่กรรมการบริหารพรรคได้รับบริจาคเงิน หรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยผู้บริจาคประสงค์จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรค และจัดส่งบันทึกการรับบริจาคพร้อมเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรค

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับ

ส่วนที่ ๔

คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรค

ข้อ ๓๓ ให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคจำนวนสี่คณะ ประกอบด้วยคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคด้านการเมือง คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคด้านเศรษฐกิจ คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคด้านสังคม ท้องถิ่น และความมั่นคง และคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคด้านเทคโนโลยีในการพัฒนาประเทศ โดยให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคแต่ละคณะมีจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งมีประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคหนึ่งคน และมีกรรมการยุทธศาสตร์พรรคจำนวนไม่เกินหกคน โดยการแต่งตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรค ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่นับแต่วันที่คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ความเห็นชอบกรรมการยุทธศาสตร์พรรคที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว อาจได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้

ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคและกรรมการยุทธศาสตร์พรรค ต้องเป็นสมาชิกและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗๑ และมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

ข้อ ๓๔ กรรมการยุทธศาสตร์พรรค พ้นจากตำแหน่งเฉพาะตัว เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดสมาชิกภาพ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗๑
- (๕) ถูกถอดถอนโดยมติของคณะกรรมการบริหารพรรค

ในกรณีกรรมการยุทธศาสตร์พรรคคณะใดคณะหนึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) แต่มีจำนวนประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคและกรรมการยุทธศาสตร์พรรคที่เหลืออยู่รวมกันไม่น้อยกว่าสามคน ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคคณะนั้นยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และให้ถือว่า

กรรมการยุทธศาสตร์พรรคเฉพาะคณะนั้น มีจำนวนเท่ากับจำนวนของกรรมการยุทธศาสตร์พรรคเท่าที่เหลืออยู่ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการยุทธศาสตร์พรรคเพิ่มเติม ให้กรรมการยุทธศาสตร์พรรคที่ได้รับแต่งตั้งเพิ่มขึ้นใหม่นั้น มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคที่เหลืออยู่นับแต่วันที่คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ความเห็นชอบแต่งตั้ง

ข้อ ๓๕ คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคคณะใดคณะหนึ่งพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะเมื่อ

(๑) ครบวาระการดำรงตำแหน่งเมื่อวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารพรรคสิ้นสุดลง

(๒) กรรมการยุทธศาสตร์พรรคพ้นจากตำแหน่งตามข้อ ๓๔ และมีจำนวนประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคและกรรมการยุทธศาสตร์พรรคคณะเดียวกันรวมกันเหลืออยู่ไม่ถึงสามคน

(๓) ประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคพ้นจากตำแหน่งตามข้อ ๓๔

ข้อ ๓๖ ประธานพรรคและคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) จัดทำคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรค นโยบายพรรคและนโยบายที่ใช้ในการโฆษณาหาเสียงเลือกตั้ง และกำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินกิจการทางการเมืองของพรรค เพื่อให้คณะกรรมการบริหารพรรคนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

(๒) ให้คำปรึกษาและเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารพรรค เพื่อให้คณะกรรมการบริหารพรรคนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีสัมฤทธิ์ผล เพื่อประโยชน์สุขของทุกคนในชาติ

(๓) ติดตาม วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ และจัดทำแนวทางเพื่อดำเนินมาตรการในการแก้ไขปัญหาของประเทศทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ท้องถิ่น ความมั่นคง และเทคโนโลยีการพัฒนาประเทศ เพื่อให้คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรค และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของพรรค สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชนได้

(๔) ในกรณีที่พรรคได้เข้าร่วมในการจัดตั้งรัฐบาล ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคเป็นตัวแทนของพรรค ในการจัดทำร่างนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลร่วมกับพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลอื่น โดยคำนึงถึงหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายพรรคเป็นสำคัญ

(๕) ให้ประธานพรรคและประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคทุกคณะ
เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการบริหารพรรคมอบหมาย

ส่วนที่ ๕

สาขาพรรค

ข้อ ๓๗ ให้พรรคจัดให้มีสาขาพรรคในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่คณะกรรมการ
การเลือกตั้งกำหนด อย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา โดยสาขาพรรคแต่ละสาขาต้องมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนา
อยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขานั้นตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป

ข้อ ๓๘ ให้คณะกรรมการสาขาพรรคประกอบด้วยหัวหน้าสาขาพรรค รองหัวหน้าสาขาพรรค
เลขานุการสาขาพรรค รองเลขานุการสาขาพรรค นายทะเบียนสมาชิกสาขาพรรค เภรัญญิกสาขาพรรค
และกรรมการสาขาพรรคอื่นมีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบเอ็ดคน

ให้คณะกรรมการสาขาพรรคอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันที่ที่คณะกรรมการบริหารพรรค
ให้ความเห็นชอบ เมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้วอาจได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกได้

ข้อ ๓๙ คุณสมบัติของหัวหน้าสาขาพรรคและกรรมการสาขาพรรค มีดังนี้

(๑) ต้องเป็นสมาชิกและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขาพรรคนั้น

(๒) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗๑ และมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี

ข้อ ๔๐ ในการจัดตั้งสาขาพรรค ให้ตัวแทนสาขาพรรคมีหนังสือเชิญสมาชิกที่มีภูมิลำเนา
อยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขาพรรคนั้นเข้าร่วมประชุมเพื่อจัดตั้งสาขาพรรค และองค์ประกอบ
ของที่ประชุมต้องมีสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน โดยให้กรรมการบริหารพรรคคนหนึ่ง
หรือตัวแทนสาขาพรรคคนหนึ่งเป็นประธานการประชุม และให้ที่ประชุมเลือกสมาชิกคนหนึ่งเป็นเลขานุการ
การประชุม ให้ที่ประชุมกำหนดที่ตั้งสาขาพรรคและจำนวนของคณะกรรมการสาขาพรรคตามข้อ ๓๘
และให้ที่ประชุมเลือกหัวหน้าสาขาพรรคก่อนเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงให้เลือกกรรมการสาขาพรรคอื่น
จนครบจำนวนตามที่ประชุมกำหนด

ในการเสนอชื่อสมาชิกเพื่อรับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าสาขาพรรคและกรรมการสาขาพรรค
ให้เสนอชื่อผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๓๙ และให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถ
ประสบการณ์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหมาะสม และการมีคุณธรรมจริยธรรมของผู้ได้รับการเสนอชื่อด้วย

สมาชิกผู้เข้าประชุมมีสิทธิเสนอชื่อตนเองหรือบุคคลอื่นเพื่อรับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสาขาพรรคได้ ทั้งนี้ ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องอยู่ในที่ประชุม ในการเสนอชื่อต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ในการลงคะแนนให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย และในการออกเสียงลงคะแนนให้สมาชิกคนหนึ่งออกเสียงได้เสียงหนึ่ง และให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีการจับฉลาก

ภายหลังการประชุมเสร็จสิ้นลงแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าสาขาพรรค ส่งรายการแผนผังที่ตั้งสาขาพรรค บัญชีรายชื่อคณะกรรมการสาขาพรรค พร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านที่เจ้าตัวรับรองสำเนาถูกต้อง และบัญชีรายชื่อสมาชิกในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขาพรรค หนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่เป็นที่ทำการสาขาพรรค และรายงานการประชุดจัดตั้งสาขาพรรค ไปยังหัวหน้าพรรคเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรค เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้หัวหน้าพรรคประกาศการจัดตั้งสาขาพรรคและมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการบริหารพรรคให้ความเห็นชอบการจัดตั้งสาขาพรรคนั้น และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ในกรณีที่กรรมการสาขาพรรคดำรงตำแหน่งครบวาระ ตาย ลาออก เปลี่ยนชื่อตัว เปลี่ยนชื่อสกุล หรือเปลี่ยนแปลงด้วยเหตุใด ๆ ให้หัวหน้าพรรคแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ข้อ ๔๑ กรรมการสาขาพรรคพ้นจากตำแหน่งเฉพาะตัว เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดสมาชิกภาพ
- (๔) ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสาขาพรรคตามที่กฎหมายกำหนด
- (๕) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย

ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของพรรค หรือมีพฤติกรรมใดอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อพรรคอย่างร้ายแรง

กรณีตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคว่างลงตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) แต่กรรมการสาขาพรรคที่เหลืออยู่มีจำนวนรวมกันไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้คณะกรรมการสาขาพรรคมีจำนวนเท่ากับจำนวนของกรรมการสาขาพรรคที่เหลืออยู่ และให้กรรมการสาขาพรรคที่เหลืออยู่ประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกรรมการสาขา

พรรคคนหนึ่งหรือหลายคน แล้วแต่กรณี ให้ปฏิบัติหน้าที่แทนตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคที่ว่างลง เว้นแต่กรรมการสาขาพรรคที่เหลืออยู่มีมติให้ดำเนินการเลือกตั้งกรรมการสาขาพรรคแทนตำแหน่งที่ว่างลง ก็ให้ดำเนินการเลือกตั้งกรรมการสาขาพรรคแทนตำแหน่งที่ว่างลงนั้น ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง และให้กรรมการสาขาพรรคที่ได้รับเลือกตั้ง แทนตำแหน่งที่ว่างลงดังกล่าว อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสาขาพรรคที่เหลืออยู่ เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสาขาพรรคเหลืออยู่ไม่ถึง หนึ่งร้อยแปดสิบวัน

กรณีตำแหน่งหัวหน้าสาขาพรรคว่างลงตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้รองหัวหน้าสาขาพรรค รักษาการแทนหัวหน้าสาขาพรรค หากไม่มีรองหัวหน้าสาขาพรรคหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการสาขาพรรคที่เหลืออยู่ประชุมร่วมกัน เพื่อเลือกกรรมการสาขาพรรคคนหนึ่งเป็นผู้รักษาการ แทนหัวหน้าสาขาพรรค และให้ผู้รักษาการแทนหัวหน้าสาขาพรรคมีอำนาจจัดให้มีการประชุมใหญ่ สาขาพรรคเพื่อเลือกตั้งกรรมการสาขาพรรคชุดใหม่ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจาก นายทะเบียนพรรคการเมือง เว้นแต่วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสาขาพรรคเหลืออยู่ไม่ถึง หนึ่งร้อยแปดสิบวัน

ข้อ ๔๒ คณะกรรมการสาขาพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เมื่อ

(๑) ครบวาระการดำรงตำแหน่ง

(๒) หัวหน้าสาขาพรรคพ้นจากตำแหน่งตามข้อ ๔๑

(๓) ตำแหน่งกรรมการสาขาพรรคว่างลงและกรรมการสาขาพรรคที่เหลืออยู่ มีจำนวนรวมกันไม่ถึงเจ็ดคน

(๔) สาขาพรรคสิ้นสุดสภาพไปโดยผลของกฎหมาย

(๕) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้เลิกสาขาพรรค

เมื่อคณะกรรมการสาขาพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะตาม (๑) หรือ (๓) ให้คณะกรรมการ สาขาพรรคนั้นยังคงอยู่ในตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่านายทะเบียนพรรคการเมืองจะรับทราบ การเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคชุดใหม่ โดยให้หัวหน้าสาขาพรรคจัดให้มีการประชุมใหญ่ สาขาพรรค เพื่อดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคชุดใหม่ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง จากนายทะเบียนพรรคการเมือง

กรณีที่ไม่มีการสรรหาพรรคเหลืออยู่ หรือกรณีที่คณะกรรมการสรรหาพรรคหรือคณะกรรมการสาขาพรรคที่พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะตาม (๑) หรือกรรมการสาขาพรรคที่เหลืออยู่ตาม (๓) ไม่ยินยอมดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการสาขาพรรคชุดใหม่ หรือละเว้นไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือมีพฤติการณ์ใดที่ถือว่าไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ หรือกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อสาขาพรรคหรือต่อพรรค คณะกรรมการบริหารพรรคอาจเข้าไปดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหาพรรคแทนคณะกรรมการสาขาพรรคก็ได้ โดยให้ถือว่าเป็นการกระทำของคณะกรรมการสรรหาพรรค

ข้อ ๔๓ คณะกรรมการสรรหาพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายพรรค ข้อบังคับมติของที่ประชุมใหญ่พรรค และมติพรรค รวมตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน อย่างน้อยในแต่ละปีสาขาพรรคต้องจัดให้มีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสาขาพรรค ดังต่อไปนี้

(ก) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างมีเหตุผลและมีความรับผิดชอบต่อสังคม และความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

(ข) ร่วมกับประชาชนในการหาแนวทางการพัฒนาประเทศ และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างมีเหตุผลโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนประกอบกัน

(ค) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐและการดำเนินงานขององค์กรอิสระอย่างมีเหตุผล

(ง) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความสามัคคีปรองดอง รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างโดยสุจริต และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน

(จ) ดำเนินกิจกรรมอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งการพัฒนาพรรคให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้ ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) เผยแพร่ข้อมูลการณ์ทางการเมืองของพรรคและนโยบายพรรค รวมทั้งการจัดหาสมาชิก

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับ

ข้อ ๔๔ หัวหน้าสาขาพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) เป็นผู้แทนของสาขาพรรคและเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการทั้งปวงของสาขาพรรค

(๒) เป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคและเป็นประธานการประชุม

(๓) เป็นผู้เรียกประชุมใหญ่สาขาพรรคโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสาขาพรรค และเป็นประธานการประชุม

(๔) จัดให้มีบัญชีรับและจ่ายเงินของสาขาพรรคที่สาขาพรรคได้รับหรือจ่าย

(๕) จัดให้มีบัญชีรายชื่อพร้อมที่อยู่ของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของสาขาพรรคให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และต้องให้สมาชิกตรวจสอบได้โดยสะดวก รวมทั้งปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการสาขาพรรค

(๖) แจ้งการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับที่ทำการสาขาพรรคหรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับสาขาพรรคให้หัวหน้าพรรคทราบ และปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการสาขาพรรค

(๗) พิจารณาเสนอรายชื่อสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของสาขาพรรค เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต่อคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสาขาพรรค

(๘) กรณีที่มีความจำเป็นในการดำเนินการทางการเมือง ให้มีอำนาจปฏิบัติการ ในนามของสาขาพรรคได้ โดยความเห็นชอบของกรรมการสาขาพรรคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการสาขาพรรคเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้นและให้ถือว่าการดำเนินการนั้นเป็นมติของสาขาพรรค

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับ

ข้อ ๔๕ รองหัวหน้าสาขาพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าสาขาพรรคตามที่หัวหน้าสาขาทรงมอบหมาย

(๒) รักษาการแทนหัวหน้าสาขาพรรคกรณีหัวหน้าสาขาพรรคไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๔๖ เลขานุการสาขาพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) ควบคุมและกำกับดูแลกิจการทั้งปวงของสาขาพรรคตามที่คณะกรรมการสาขาพรรคหรือหัวหน้าสาขาพรรคมอบหมาย
- (๒) เสนอรายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคและที่ประชุมใหญ่สาขาพรรค
- (๓) เป็นเลขานุการของที่ประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคและที่ประชุมใหญ่สาขาพรรค
- (๔) กำกับดูแลการบริหารงานของสำนักงานสาขาพรรค
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าสาขาพรรค

ข้อ ๔๗ รองเลขานุการสาขาพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขานุการสาขาพรรคตามที่ได้รับมอบหมายจากเลขานุการสาขาพรรค
- (๒) รักษาการแทนเลขานุการสาขาพรรคกรณีเลขานุการสาขาพรรคไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๔๘ เภรณญิกสาขาพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) จัดเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขาพรรคส่งมอบให้แก่พรรค
- (๒) ควบคุมกำกับดูแลรายรับรายจ่ายและจัดทำบัญชีรับและจ่ายเงินของสาขาพรรคที่สาขาพรรคได้รับหรือจ่าย

ข้อ ๔๙ นายทะเบียนสมาชิกสาขาพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขาพรรค เพื่อส่งให้นายทะเบียนสมาชิกพรรคตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกนั้นต่อไป
- (๒) จัดทำบัญชีรายชื่อพร้อมที่อยู่ของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของสาขาพรรค ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้ตรงตามความเป็นจริง และต้องให้สมาชิกตรวจดูได้โดยสะดวก รวมทั้งปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการสาขาพรรค

ข้อ ๕๐ กรรมการสาขาพรรคมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

- (๑) จัดทำบันทึกการรับบริจาคและแจ้งให้พรรคทราบถึงการที่กรรมการสาขาพรรคได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด โดยผู้บริจาคประสงค์จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรค และจัดส่งบันทึกการรับบริจาคพร้อมเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรค
- (๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ตามกฎหมายและข้อบังคับ

ส่วนที่ ๖

ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ข้อ ๕๑ การแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมายพรรคการเมือง และให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี นับแต่วันที่คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้ความเห็นชอบ และเมื่อพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้วอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้

ข้อ ๕๒ คุณสมบัติของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด มีดังนี้

(๑) ต้องเป็นสมาชิกและมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดที่ตนเป็นตัวแทน

(๒) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗๑ และมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี

ข้อ ๕๓ ในการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดใด ให้ตัวแทนของสมาชิกมีหนังสือเชิญสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดนั้น เข้าร่วมประชุมเพื่อเลือกตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และองค์ประกอบของที่ประชุมต้องมีสมาชิกเข้าประชุมจำนวนไม่น้อยกว่าห้าสิบคน โดยให้กรรมการบริหารพรรคคนหนึ่งหรือตัวแทนสมาชิกคนหนึ่งเป็นประธานการประชุม และให้ที่ประชุมเลือกสมาชิกคนหนึ่งเป็นเลขานุการการประชุม ให้สมาชิกผู้เข้าประชุมเสนอชื่อสมาชิกผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๕๒ เป็นผู้สมควรรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหมาะสม และการมีคุณธรรมจริยธรรมของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อนั้นด้วย ซึ่งผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อต้องอยู่ในที่ประชุม และสมาชิกอาจเสนอชื่อตนเองก็ได้ ในการเสนอชื่อต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ในการออกเสียงลงคะแนนให้สมาชิกคนหนึ่งออกเสียงได้เสียงหนึ่ง และให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีการจับสลาก

ภายหลังการประชุมเสร็จสิ้นลงแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดส่งรายการแผนผังที่ตั้งที่ทำการตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด บัญชีรายชื่อตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดพร้อมสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านที่เจ้าตัวรับรองสำเนาถูกต้อง บัญชีรายชื่อสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัด หนังสือยินยอมให้ใช้สถานที่เป็นที่ทำการตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และรายงานการประชุมการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ไปยังหัวหน้าพรรคเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรค เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้หัวหน้าพรรคมีประกาศแต่งตั้ง และมีหนังสือแจ้งการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ที่คณะกรรมการบริหารพรรคให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้น และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

เมื่อตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดดำรงตำแหน่งครบวาระ ตาย ลาออก เปลี่ยนชื่อตัว เปลี่ยนชื่อสกุล หรือเปลี่ยนแปลงด้วยเหตุใด ๆ ให้หัวหน้าพรรคแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิเหตุดังกล่าว และให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ข้อ ๕๔ ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ครบวาระการดำรงตำแหน่ง
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดสมาชิกภาพ
- (๕) ขาดคุณสมบัติการเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามที่กฎหมายกำหนด
- (๖) คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย

ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของพรรค หรือมีพฤติกรรมใดอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อพรรคอย่างร้ายแรง

เมื่อตำแหน่งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดใดว่างลงตาม (๑) ให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่พ้นจากตำแหน่งยังคงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่านายทะเบียนพรรคการเมือง จะรับทราบการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดคนใหม่ และให้มีการเรียกประชุมตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้น เพื่อดำเนินการเลือกตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดคนใหม่ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนพรรคการเมือง

กรณีที่ไม่มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเหลืออยู่ หรือกรณีที่ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่พ้นจากตำแหน่งตาม (๑) ไม่ยินยอมดำเนินการ เลือกตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดคนใหม่ หรือละเว้นไม่ปฏิบัติหน้าที่หรือมีพฤติกรรมใด ที่ถือว่าไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ หรือกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นเร่งด่วน อันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดหรือต่อพรรค คณะกรรมการบริหารพรรคอาจเข้าไปดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดแทนตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดก็ได้ โดยให้ถือว่าเป็นการกระทำของตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด

ข้อ ๕๕ ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายพรรค ข้อบังคับมติของที่ประชุมใหญ่พรรค และมติพรรค รวมตลอดทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมืองซึ่งต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนอย่างน้อยในแต่ละปีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องจัดให้มีกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างในเขตพื้นที่รับผิดชอบของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดของตน ดังต่อไปนี้

(ก) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างมีเหตุผล และมีความรับผิดชอบต่อสังคม และความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของปวงชนชาวไทย

(ข) ร่วมกับประชาชนในการหาแนวทางการพัฒนาประเทศ และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างมีเหตุผลโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนประกอบกัน

(ค) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง รวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐและการดำเนินงานขององค์กรอิสระอย่างมีเหตุผล

(ง) ส่งเสริมให้สมาชิกและประชาชนมีความสามัคคีปรองดอง รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างโดยสุจริต และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี เพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน

(จ) ดำเนินกิจกรรมอื่นอันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งการพัฒนาพรรคให้เป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน ทั้งนี้ ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒) เผยแพร่อุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคและนโยบายพรรค รวมทั้งการจัดหาสมาชิก

(๓) เป็นผู้เรียกประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดและเป็นประธานการประชุม

(๔) จัดให้มีบัญชีรับและจ่ายเงินของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดได้รับหรือจ่าย

(๕) จัดเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของตนส่งมอบให้แก่พรรค

(๖) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเบื้องต้นของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของตน เพื่อส่งให้นายทะเบียนสมาชิกพรรคตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกนั้นต่อไป

(๗) จัดให้มีบัญชีรายชื่อพร้อมที่อยู่ของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดที่ตนเป็นตัวแทนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และต้องให้สมาชิกตรวจดูได้โดยสะดวก รวมทั้งปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

กรณีเป็นที่สงสัยว่าสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดที่มีได้เป็นที่ตั้งของสาขาพรรคหรือของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด จะถือว่าสมาชิกผู้นั้นเป็นสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของสาขาพรรคใดหรือของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดใด ให้นำความในข้อ ๙๕ วรรคสอง มาบังคับใช้โดยอนุโลม

(๘) แจ้งการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับที่ทำการตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเป็นหนังสือให้หัวหน้าพรรคทราบ และปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

(๙) พิจารณาเสนอรายชื่อสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดที่ตนเป็นตัวแทนเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ต่อคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(๑๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและข้อบังคับ

หมวด ๓

การประชุม

ส่วนที่ ๑

การประชุมใหญ่พรรค

ข้อ ๕๖ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคจัดให้มีการประชุมใหญ่พรรคอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง การประชุมนี้ให้ถือว่าเป็นการประชุมใหญ่สามัญพรรค และการประชุมใหญ่วิสามัญพรรคอาจมีได้เมื่อคณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้เรียกประชุม

ในการเรียกประชุมให้หัวหน้าพรรคหรือเลขาธิการพรรคโดยความเห็นชอบของหัวหน้าพรรค มีหนังสือเชิญประชุม หรืออาจใช้วิธีการเชิญประชุมผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยเชิญประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน อาจเชิญประชุมล่วงหน้าน้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมก็ได้

สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิก ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือกรรมการบริหารพรรคจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน กรรมการบริหารพรรค หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ ของพรรคหรือไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคน แล้วแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า มีสิทธิเข้าชื่อกันยื่นคำร้องขอ ต่อหัวหน้าพรรคให้จัดการประชุมใหญ่วิสามัญพรรคได้

ข้อ ๕๗ องค์ประชุมของการประชุมใหญ่พรรค ต้องประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรค จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารพรรคทั้งหมดที่มีอยู่ ผู้แทนสาขาพรรคจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสาขาพรรคที่มีอยู่ ซึ่งในจำนวนนี้ต้องประกอบด้วยผู้แทนของสาขาพรรคไม่น้อยกว่าสองสาขา ซึ่งมาจากภาคที่ต่างกันตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีอยู่ และสมาชิก ทั้งนี้ มีจำนวนรวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคน

ให้หัวหน้าพรรคเป็นประธานการประชุม กรณีหัวหน้าพรรคไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองหัวหน้าพรรคทำหน้าที่แทน หากไม่มีรองหัวหน้าพรรคหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการบริหารพรรคที่มาประชุม เลือกกรรมการบริหารพรรคคนหนึ่งเป็นประธานการประชุม และให้เลขาธิการพรรคเป็นเลขานุการการประชุม หากเลขาธิการพรรคไม่มาประชุมหรือไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองเลขาธิการพรรคทำหน้าที่แทน หากไม่มีรองเลขาธิการพรรคหรือมีแต่ไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการบริหารพรรคที่มาประชุมเลือกกรรมการบริหารพรรคคนหนึ่งทำหน้าที่ เลขานุการการประชุม

การลงมติในที่ประชุมใหญ่ให้กระทำโดยเปิดเผย แต่การลงมติเลือกบุคคลเป็นหัวหน้าพรรค เลขาธิการพรรค เหนรัญญิกพรรค นายทะเบียนสมาชิกพรรค โฆษกพรรค และกรรมการบริหารพรรคอื่น รวมทั้งการเลือกตั้งกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้ลงคะแนนลับ โดยให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่ง และให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีการจับฉลาก เว้นแต่กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากันในการลงมติในการอื่นให้ประธานการประชุมออกเสียงอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๕๘ การจัดระเบียบวาระการประชุมอาจจัดลำดับ ดังนี้

- (๑) เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ
- (๒) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่แล้ว
- (๓) เรื่องเพื่อพิจารณา
- (๔) เรื่องเพื่อทราบ
- (๕) เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ข้อ ๕๙ การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่พรรค

- (๑) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำประกาศอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคหรือนโยบายพรรค
- (๒) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อบังคับ
- (๓) การเลือกตั้งหัวหน้าพรรค รองหัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค รองเลขานุการพรรค เหรัญญิกพรรค นายทะเบียนสมาชิกพรรค โฆษกพรรค รองโฆษกพรรค และกรรมการบริหารอื่นของพรรค
- (๔) การเลือกตั้งคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- (๕) การให้ความเห็นชอบรายงานการเงินและการดำเนินกิจการของพรรคที่ได้ดำเนินการไปในรอบปีที่ผ่านมา
- (๖) กิจการที่เสนอโดยคณะกรรมการบริหารพรรคหรือหัวหน้าสาขาพรรค
- (๗) กิจการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมาย หรือข้อบังคับ

กิจการตาม (๑) (๒) และ (๓) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่แล้ว ให้พรรคมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ เพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงการจดทะเบียนภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่พรรค

ข้อ ๖๐ ให้หัวหน้าพรรคจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาเสนอต่อที่ประชุมใหญ่พรรคเพื่ออนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายการตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ให้หัวหน้าพรรคส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคซึ่งที่ประชุมใหญ่พรรคอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่พรรคอนุมัติและให้ประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ข้อ ๖๑ สมาชิกซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งคนใดหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หากพิจารณาเห็นว่ามติของพรรคขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือกฎหมายอื่น มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

หากคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่ามติใดของพรรคขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง หรือกฎหมายอื่น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งเพิกถอนมติดังกล่าวได้

ส่วนที่ ๒

การประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ ๖๒ ให้หัวหน้าพรรคเรียกประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคตามความจำเป็น และให้องค์ประชุมของคณะกรรมการบริหารพรรค ประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารพรรคทั้งหมดที่มีอยู่ โดยให้หัวหน้าพรรคเป็นประธานในการประชุมและเลขาธิการพรรคเป็นเลขานุการการประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ให้เชิญประธานพรรคและประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์พรรคทุกคณะเข้าร่วมด้วย

ในการเรียกประชุมให้หัวหน้าพรรคหรือเลขาธิการพรรคโดยความเห็นชอบของหัวหน้าพรรค มีหนังสือเชิญประชุม หรืออาจใช้วิธีการเชิญประชุมผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้เชิญประชุมล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน อาจเชิญประชุมล่วงหน้าน้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมก็ได้ การลงมติหากข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้กระทำโดยเปิดเผย ให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่ง และให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานการประชุมออกเสียงอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ส่วนที่ ๓

การประชุมร่วมคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๖๓ ให้หัวหน้าพรรคเรียกประชุมการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคตามความจำเป็น โดยให้องค์ประชุมประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการบริหารพรรคที่มีอยู่ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรค ให้หัวหน้าพรรคเป็นประธานการประชุมและเลขาธิการพรรคเป็นเลขานุการการประชุม

ในระหว่างสมัยประชุมสภาผู้แทนราษฎร ให้พรรคจัดให้มีการประชุมร่วมคณะกรรมการบริหารพรรค และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคเป็นประจำอย่างน้อยสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนหัวหน้าพรรคอาจนัดประชุมมากกว่าหนึ่งครั้งต่อสัปดาห์หรือสั่งงดการประชุมก็ได้

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าหัวหน้าพรรคเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้ และการนัดประชุมให้ทำเป็นหนังสือหรืออาจนัดประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ เว้นแต่เมื่อประธานได้แจ้งให้ทราบในที่ประชุมแล้ว

การลงมติหากข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้กระทำโดยเปิดเผยโดยให้ผู้เข้าประชุมคนหนึ่ง มีเสียงหนึ่ง และให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธาน การประชุมออกเสียงอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ส่วนที่ ๔

การประชุมใหญ่สาขาพรรค

ข้อ ๖๔ ให้หัวหน้าสาขาพรรคจัดให้มีการประชุมใหญ่สาขาพรรคอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ก่อนการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของพรรค การประชุมนี้ให้ถือว่าเป็นการประชุมใหญ่สามัญสาขาพรรค

ให้หัวหน้าสาขาพรรคหรือเลขานุการสาขาพรรคโดยความเห็นชอบของหัวหน้าสาขาพรรค มีหนังสือเชิญประชุมหรืออาจเชิญประชุมผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้เชิญประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน อาจเชิญประชุมล่วงหน้าน้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมก็ได้

ข้อ ๖๕ ให้องค์ประชุมของการประชุมใหญ่สาขาพรรคประกอบด้วยกรรมการสาขาพรรค ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสาขาพรรคทั้งหมดที่มีอยู่ และสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของสาขาพรรค รวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน

ให้หัวหน้าสาขาพรรคเป็นประธานการประชุม หากหัวหน้าสาขาพรรคไม่มาประชุม หรือมาแต่ไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองหัวหน้าสาขาพรรคทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมแทน หากไม่มีรองหัวหน้าสาขาพรรค หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการสาขาพรรคเลือกกรรมการสาขาพรรคที่เข้าประชุมคนหนึ่ง เป็นประธานการประชุม และให้เลขานุการสาขาพรรคเป็นเลขานุการการประชุม หากเลขานุการสาขาพรรค ไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองเลขานุการสาขาพรรคทำหน้าที่แทน หากไม่มีรองเลขานุการ สาขาพรรคหรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการสาขาพรรคที่มาประชุมเลือกกรรมการ สาขาพรรคคนหนึ่งเป็นเลขานุการการประชุม

การลงมติหากข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้กระทำโดยเปิดเผย ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่ง และให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานการประชุม ออกเสียงอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๖๖ การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่สาขาพรรค

(๑) การเลือกตั้งหัวหน้าสาขาพรรค รองหัวหน้าสาขาพรรค เลขานุการสาขาพรรค รองเลขานุการสาขาพรรค นายทะเบียนสมาชิกสาขาพรรค เภรัญญิกสาขาพรรค และกรรมการสาขาพรรคอื่น

(๒) การให้ความเห็นชอบรายงานการเงินและการดำเนินกิจการของสาขาพรรค ที่ได้ดำเนินการไปในรอบปีที่ผ่านมา

(๓) กิจการที่เสนอโดยคณะกรรมการสาขาพรรค

(๔) การลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๕) กิจการอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือข้อบังคับ

ส่วนที่ ๕

การประชุมคณะกรรมการสาขาพรรค

ข้อ ๖๗ ให้หัวหน้าสาขาพรรคเรียกประชุมคณะกรรมการสาขาพรรคตามความจำเป็น และให้องค์ประชุมของคณะกรรมการสาขาพรรคประกอบด้วยกรรมการสาขาพรรคจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสาขาพรรคทั้งหมดที่มีอยู่

ให้หัวหน้าสาขาพรรคหรือเลขานุการสาขาพรรค โดยความเห็นชอบของหัวหน้าสาขาพรรค มีหนังสือเชิญประชุม หรืออาจเชิญประชุมผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้เชิญประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน อาจเชิญประชุมล่วงหน้าน้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมก็ได้

ให้หัวหน้าสาขาพรรคเป็นประธานการประชุม และให้เลขานุการสาขาพรรคเป็นเลขานุการการประชุม

การลงมติหากข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้กระทำโดยเปิดเผย ให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่ง และให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานการประชุม ออกเสียงอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ส่วนที่ ๖

การประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ข้อ ๖๘ อาจจัดให้มีการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ก่อนการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของพรรคก็ได้ การประชุมนี้ให้ถือว่าเป็นการประชุมใหญ่สามัญ ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดมีหนังสือเชิญประชุมหรืออาจเชิญประชุมผ่านระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยให้เชิญประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนการประชุม เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนอาจเชิญประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมก็ได้

ข้อ ๖๙ องค์ประชุมของการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ประกอบด้วยตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด และสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดนั้น รวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าสิบคน ให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเป็นประธานการประชุม และให้ที่ประชุมเลือกสมาชิกคนหนึ่ง เป็นเลขานุการการประชุม

การลงมติหากข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้กระทำโดยเปิดเผย ให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่ง และให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานการประชุม ออกเสียงอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๗๐ การดำเนินกิจการดังต่อไปนี้ให้กระทำในที่ประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

- (๑) การเลือกตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด
- (๒) การให้ความเห็นชอบรายงานการเงินและการดำเนินกิจการของตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดที่ได้ดำเนินการไปในรอบปีที่ผ่านมา
- (๓) กิจการที่เสนอโดยตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด
- (๔) การลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๕) กิจการอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือข้อบังคับ

หมวด ๔

สมาชิก

ข้อ ๗๑ สมาชิกต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ในกรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) ติดยาเสพติดให้โทษ

(๒) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๓) เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๔) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่

(๕) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) อยู่ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราวหรือถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

(๗) ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล

(๘) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๙) เคยถูกสั่งให้พ้นจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพราะด้วยทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๐) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๑๑) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่าด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในความผิดฐานฟอกเงิน

(๑๒) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง
(๑๓) เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลง
ยังไม่เกินสองปี

(๑๔) เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
(๑๕) อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
(๑๖) เคยพ้นจากตำแหน่ง เพราะศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการเสนอ การแปรญัตติ
หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ
มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(๑๗) เคยพ้นจากตำแหน่งเพราะศาลฎีกาหรือศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง
ทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าเป็นผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ หรือกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่
หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ
ตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๑๘) อยู่ในระหว่างถูกสั่งห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(๑๙) เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่น หรือผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้ง
พรรคการเมืองอื่น หรือผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองอื่น

ส่วนที่ ๑

การรับเข้าเป็นสมาชิก

ข้อ ๗๒ ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกให้ยื่นใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกตามแบบพิมพ์ของพรรค
พร้อมด้วยเอกสารประกอบที่ใช้ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกต่อพรรค ณ สำนักงานใหญ่พรรค
หรือสาขาพรรค หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗๓ เอกสารและเอกสารประกอบที่ใช้ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกประกอบด้วย

- (๑) ใบสมัครเข้าเป็นสมาชิก
- (๒) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
- (๓) สำเนาหนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติ กรณีมีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติมาแล้ว
ไม่น้อยกว่าห้าปี หรือเอกสารอื่นใดที่ใช้ยืนยันแทนได้

(๔) สำเนาทะเบียนบ้าน

(๕) หนังสือยืนยันการมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก

ข้อ ๗๔ ให้นายทะเบียนสมาชิกพรรคมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก กรณีที่นายทะเบียนสมาชิกพรรคเห็นว่าใบสมัครเข้าเป็นสมาชิก และเอกสารประกอบที่ยื่นพร้อมกับใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกถูกต้องครบถ้วนตามข้อ ๗๓ ให้นายทะเบียนสมาชิกพรรคนำรายชื่อผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกเสนอต่อคณะกรรมการบริหารพรรค หรือหัวหน้าพรรค หรือเลขาธิการพรรค แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗๕ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจรับหรือไม่รับเข้าเป็นสมาชิกแก่ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกที่นายทะเบียนสมาชิกพรรคได้เสนอตามข้อ ๗๔ เว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนหรือมีเหตุอันควรให้หัวหน้าพรรคหรือเลขาธิการพรรคเป็นผู้พิจารณารับหรือไม่รับเข้าเป็นสมาชิกแก่ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกนั้น แทนคณะกรรมการบริหารพรรคก็ได้ โดยให้ถือว่าการดำเนินการของหัวหน้าพรรคหรือเลขาธิการพรรคเป็นมติของคณะกรรมการบริหารพรรค และให้มติของคณะกรรมการบริหารพรรคหรือการดำเนินการของหัวหน้าพรรคหรือเลขาธิการพรรค แล้วแต่กรณี ถือเป็นที่สุด

กรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคมีมติ หรือหัวหน้าพรรคหรือเลขาธิการพรรคดำเนินการแล้วแต่กรณี ไม่รับเข้าเป็นสมาชิกพรรคแก่ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกผู้ใด ให้นายทะเบียนสมาชิกพรรคมีหนังสือแจ้งให้ผู้นั้นทราบ

ข้อ ๗๖ ให้นายทะเบียนสมาชิกพรรคจัดให้ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกที่ผ่านการพิจารณารับเข้าเป็นสมาชิกตามข้อ ๗๕ พรรคหนึ่งแล้ว ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองต่อเหรียญพรรคตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ ๗๗ พรรคหนึ่ง และให้เหรียญพรรคออกใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงพรรคการเมือง มอบให้แก่ผู้นั้นไว้เป็นหลักฐาน

ในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง และเพื่อประโยชน์ในการรับชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองของสมาชิกให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หัวหน้าพรรคอาจมอบหมายให้กรรมการบริหารพรรค หรือกรรมการสาขาพรรค หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือสมาชิกผู้ใด แล้วแต่กรณี เป็นผู้รับชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง และออกใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงพรรคการเมือง พร้อมทั้งจัดส่งใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองให้แก่สมาชิกแทนเหรียญพรรคก็ได้ โดยให้จัดส่งสำเนาใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองให้แก่

สำนักงานใหญ่พรรคเพื่อจัดเก็บไว้เป็นหลักฐานจำนวนหนึ่งฉบับ และให้จัดเก็บสำเนาใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองอีกหนึ่งฉบับไว้ที่ทำการสาขาพรรคหรือที่ทำการตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดแล้วแต่กรณี

สมาชิกภาพของสมาชิกเริ่มตั้งแต่ได้ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในข้อ ๗๗ แล้ว

ข้อ ๗๗ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองจากสมาชิกแบบรายปีในอัตราปีละไม่น้อยกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด หรือแบบตลอดชีพรายละไม่น้อยกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดเพื่อประโยชน์ในการรับรองระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองประจำปีของสมาชิกให้ถือว่าระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองประจำปีของปีที่สมาชิกได้ชำระเป็นครั้งแรกสิ้นสุดลงในวันสิ้นปีปฏิทินของปีเดียวกันนั้น และให้เริ่มต้นนับระยะเวลาการชำระค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองประจำปีของปีถัดไปใหม่ โดยให้เริ่มต้นนับตั้งแต่วันที่หนึ่งมกราคม และสิ้นสุดลงในวันที่สามสิบเอ็ดธันวาคมของปีเดียวกัน ทั้งนี้ สมาชิกอาจชำระค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองประจำปีของปีถัดไปภายในกรอบระยะเวลาดังกล่าวนี้เมื่อใดก็ได้

ข้อ ๗๘ ห้ามมิให้พรรคหรือผู้ใดให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมเพื่อจูงใจให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดสมัครเข้าเป็นสมาชิก ทั้งนี้ เว้นแต่สิทธิหรือประโยชน์ซึ่งบุคคลจะพึงได้รับในฐานะที่เป็นสมาชิก

ข้อ ๗๙ ห้ามมิให้ผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากพรรค หรือจากผู้ใดเพื่อสมัครเข้าเป็นสมาชิก

ส่วนที่ ๒

การพ้นจากสมาชิกภาพ

ข้อ ๘๐ สมาชิกภาพของสมาชิกสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๗๑ เว้นแต่กรณีเป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช ที่เป็นการบวชตามประเพณีนิยม แต่ในระหว่างมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวจะใช้สิทธิในฐานะสมาชิกมิได้

(๔) ไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นเวลาสองปีติดต่อกัน

(๕) พรรคมีมติให้ออกเพราะกระทำผิดวินัยหรือจรรยาบรรณอย่างร้ายแรง
หรือมีเหตุร้ายแรงอื่น

(๖) พรรคสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองหรือยุบไป

(๗) เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองในขณะเดียวกันเกินกว่าหนึ่งพรรคการเมือง

การลาออกตาม (๒) ให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้ยื่นใบลาออกต่อนายทะเบียนสมาชิกพรรค
หรือนายทะเบียนพรรคการเมืองแล้ว เมื่อนายทะเบียนสมาชิกพรรคได้รับใบลาออกหรือได้รับแจ้งจาก
นายทะเบียนพรรคการเมืองถึงการลาออกของสมาชิก ให้ดำเนินการบันทึกข้อมูลการลาออก
แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

การสิ้นสุดของสมาชิกภาพตามวรรคหนึ่ง (๕) หากสมาชิกผู้นั้นดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
มติของพรรคต้องเป็นมติที่มีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการบริหารพรรค
และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรค และในการลงมติให้ลงคะแนนลับ

ส่วนที่ ๓

การจัดทำทะเบียนสมาชิก

ข้อ ๘๑ ให้นายทะเบียนสมาชิกพรรคจัดทำทะเบียนสมาชิกให้ตรงตามความเป็นจริง
พร้อมทั้งจัดเก็บเอกสารและเอกสารประกอบที่ใช้ในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกไว้ และต้องให้สมาชิกตรวจดูได้
โดยสะดวก ณ สำนักงานใหญ่พรรค รวมทั้งประกาศชื่อและนามสกุลของสมาชิกให้ประชาชนทราบ
เป็นการทั่วไปด้วย เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้อง

ส่วนที่ ๔

การนำข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลพรรค

ข้อ ๘๒ ให้นายทะเบียนสมาชิกพรรคนำข้อมูลสมาชิกเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลพรรคการเมือง
ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่กฎหมายกำหนด
และเก็บรักษาไว้พร้อมด้วยใบสมัครเข้าเป็นสมาชิกและเอกสารประกอบ ณ สำนักงานใหญ่พรรค

ส่วนที่ ๕

การแจ้งจำนวนสมาชิก

ข้อ ๘๓ ให้หัวหน้าพรรคแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับสมาชิกให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ
ตามรายการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด

ส่วนที่ ๖

สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

ข้อ ๘๔ สมาชิกมีสิทธิ ดังต่อไปนี้

- (๑) เข้าประชุมในที่ประชุมใหญ่พรรค หรือที่ประชุมใหญ่สาขาพรรค หรือที่ประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด แล้วแต่กรณี ตามที่ได้รับเชิญ
- (๒) เสนอความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ หรือให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์แก่พรรค
- (๓) มีส่วนร่วมในการเลือกสมาชิกเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารพรรค กรรมการสาขาพรรค และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด
- (๕) ได้รับการแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาพรรค ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คณะกรรมการคณะทำงาน คณะอนุกรรมการ และผู้ปฏิบัติงานของพรรค
- (๖) ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๗) มีสิทธิอื่น ๆ ตามกฎหมายและข้อบังคับรวมทั้งมติพรรค

ข้อ ๘๕ สมาชิกมีหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง
- (๒) ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย นโยบายพรรค ข้อบังคับ และมติพรรค รวมทั้งระเบียบ ประกาศ และคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง
- (๓) มีบทบาทและส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค เพื่อประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่พรรค
- (๔) ดำรงรักษาไว้ซึ่งเกียรติยศ ชื่อเสียง และศักดิ์ศรีของพรรค รวมทั้งประพฤติตนให้อยู่ภายในกรอบแห่งมาตรฐานทางจริยธรรมของคณะกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกโดยเคร่งครัด

ส่วนที่ ๗

ความรับผิดชอบของสมาชิกต่อพรรค

ข้อ ๘๖ ความรับผิดชอบของสมาชิกต่อพรรค มีดังนี้

- (๑) เป็นผู้เสียสละอุทิศตนด้วยการเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค รวมทั้งการสรรหาและเชิญชวนผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกันกับอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคสมัครเข้าเป็นสมาชิก

(๒) เป็นผู้มีบทบาทและส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงให้แก่พรรคและผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๓) เป็นผู้มีบทบาทและส่วนร่วมในการบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคตามความพร้อมของตนในโอกาสอันควร

ส่วนที่ ๘

ความรับผิดชอบของพรรคต่อสมาชิก

ข้อ ๘๗ ความรับผิดชอบของพรรคต่อสมาชิก มีดังนี้

(๑) พรรคจะดำเนินการทางการเมืองอย่างเข้มแข็งจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อก้าวสู่ความเป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งและมั่นคง

(๒) สนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกได้มีบทบาทและส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค

(๓) สนับสนุนส่งเสริมให้สมาชิกซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหมาะสม และมีคุณธรรมจริยธรรม ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือตำแหน่งอื่นของพรรค

หมวด ๕

มาตรฐานทางจริยธรรมของกรรมการบริหารพรรคและสมาชิก

ข้อ ๘๘ กรรมการบริหารพรรคและสมาชิกต้องมีมาตรฐานทางจริยธรรม ดังนี้

ก. มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นอุดมการณ์

(๑) ต้องยึดมั่นและธำรงไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย บูรณภาพแห่งอาณาเขตและเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย เกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ความมั่นคงของรัฐและความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๓) ต้องถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน

(๔) ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเพื่อตนเองหรือผู้อื่นหรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

(๕) ต้องไม่ขอ ไม่เรียก ไม่รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ในประการที่อาจจะทำให้กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่

(๖) ต้องไม่รับของขวัญของกำนัล ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เว้นแต่เป็นการรับ จากการให้โดยธรรมจรรยา และการรับที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับให้รับได้

ข. มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

(๑) ไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๒) ยึดมั่นหลักนิติธรรม และประพฤติตนอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีของประชาชน

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยุติธรรม เป็นอิสระ เป็นกลาง และปราศจากอคติ โดยไม่หวั่นไหวต่ออิทธิพล กระแสสังคม หรือแรงกดดันอันมิชอบด้วยกฎหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมแห่งสถานการณ์

(๔) รักษาไว้ซึ่งความลับในการประชุม การพิจารณาวินิจฉัย รวมทั้งเคารพ ต่อมติของที่ประชุมฝ่ายข้างมาก และเหตุผลของทุกฝ่ายอย่างเคร่งครัด

(๕) ให้ข้อมูลข่าวสารตามข้อเท็จจริงแก่ประชาชนหรือสื่อมวลชนอันอยู่ในความ รับผิดชอบของตนถูกต้องครบถ้วนและไม่บิดเบือน

(๖) ไม่ให้คำปรึกษาแก่บุคคลภายนอก หรือแสดงความคิดเห็น หรือข้อมูล ต่อสื่อสาธารณะหรือสาธารณชนในเรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา อันอาจก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเสียความเป็นธรรมแก่การปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กร

(๗) ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง

(๘) ไม่ปล่อยปละละเลยหรือยินยอมให้บุคคลในครอบครัวหรือบุคคลที่อยู่ในกำกับดูแล หรือความรับผิดชอบของตน เรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากคู่กรณี หรือจากบุคคลอื่นใด ในการที่อาจทำให้กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๙) ไม่คบหาสมาคมกับคู่กรณี ผู้ประพฤติผิดกฎหมาย ผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีความประพฤติหรือผู้มีชื่อเสียงในทางเสื่อมเสีย อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธา ของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่

(๑๐) ไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศจนเป็นเหตุทำให้ผู้ถูกระทำได้รับความเดือดร้อนเสียหายหรือกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยผู้ถูกระทำอยู่ในภาวะจำต้องยอมในการกระทำนั้น

ไม่นำความสัมพันธ์ทางเพศที่ตนมีต่อบุคคลใดมาเป็นเหตุหรือมีอิทธิพลครอบงำให้ใช้ดุลพินิจในการปฏิบัติหน้าที่อันเป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด

ค. จริยธรรมทั่วไป

(๑) ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ และยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ และปฏิบัติตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม

(๒) ปฏิบัติต่อประชาชนด้วยความเต็มใจ ให้บริการด้วยความรวดเร็ว เสมอภาค ถูกต้องโปร่งใส ปราศจากอคติ และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

(๓) ดูแลรักษาและใช้ทรัพย์สินของพรรคอย่างประหยัด คุ่มค่า โดยระมัดระวังมิให้เสียหายหรือสิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็น

(๔) รักษาความลับของพรรค และระเบียบแบบแผนของพรรค

(๕) ปฏิบัติ กำกับดูแลหรือบังคับบัญชาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และระบบคุณธรรม รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความสามัคคี ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ง. การฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม

(๑) การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นอุดมการณ์ให้ถือว่า มีลักษณะร้ายแรง

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลักและจริยธรรมทั่วไปจะถือว่า มีลักษณะร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติกรรมของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ เจตนา และความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ นั้น

(๒) การดำเนินการแก่กรรมการบริหารพรรคหรือสมาชิก ว่ากระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมนี้ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการนั้น

หมวด ๖

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๘๙ พรรคจะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งในจังหวัดใด ต้องมีสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในจังหวัดนั้น

การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ให้พรรคส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจากผู้ซึ่งได้รับเลือกจากสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในจังหวัดนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง เว้นแต่กฎหมายว่าด้วยพรรคการเมืองหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ก็ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น

กรณีที่เป็นการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งแทนการเลือกตั้งที่เป็นโมฆะ หรือการเลือกตั้งใหม่ในกรณีที่ไม่มิผู้ใดได้รับเลือกตั้ง หรือกรณีผู้สมัครขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือผู้สมัครปฏิเสธการลงสมัคร หรือผู้สมัครตาย ก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคมีอำนาจเลือกสมาชิกผู้มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามของการเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหมาะสม และมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๙๐ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้พรรคจัดทำบัญชีรายชื่อเพื่อส่งให้สาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด โดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วย หรือตามอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครซึ่งเป็นชายและหญิงที่พรรคการเมืองจะต้องส่งลงสมัครรับเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ในกรณีที่พรรคไม่อาจส่งผู้สมัครตามอัตราส่วนดังกล่าวนี้ได้ ให้แจ้งเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปก่อนวันเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๙๑ กรณีต้องสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พรรคจัดให้มีคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวนสิบสองคนซึ่งประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคจำนวนไม่เกินหกคน หัวหน้าสาขาพรรคจำนวนสี่สาขาซึ่งมาจากภาคต่างกัน และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจำนวนสองคน ในการเลือกกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่พรรค

กรณีมีจำนวนตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดหนึ่งคน ให้องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งมีจำนวนสิบคน โดยประกอบด้วยกรรมการบริหารพรรคจำนวนไม่เกินห้าคน หัวหน้าสาขาพรรคจำนวนสี่สาขาซึ่งมาจากภาคต่างกัน และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจำนวนหนึ่งคน

การลงมติเลือกกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งจากกรรมการบริหารพรรค หัวหน้าสาขาพรรค และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ให้กระทำโดยการลงคะแนนลับ โดยให้สมาชิกคนหนึ่งมีเสียงหนึ่ง และให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีการจับฉลาก

กรณีกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใด มีอันต้องสิ้นสภาพลงจากการเป็นกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าด้วยเหตุใด ก่อนการเลือกตั้งทั่วไป ให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งมีจำนวนเท่ากับจำนวนของกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่าที่เหลืออยู่

ข้อ ๙๒ คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ให้ได้ผู้ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหมาะสมและมีคุณธรรมจริยธรรมตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่กำหนดไว้ในข้อ ๘๘ และตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๙๕

(๒) ดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อของพรรคให้เป็นไปตามข้อ ๙๕

ข้อ ๙๓ เพื่อประโยชน์ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อของพรรค พรรคจะดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการล่วงหน้าก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

ส่วนที่ ๒

การประชุมคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๙๔ องค์ประชุมของคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประกอบด้วยกรรมการสรรหาที่มาจากกรรมการบริหารพรรคไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสรรหาที่มาจากกรรมการบริหารพรรค กรรมการสรรหาที่มาจากหัวหน้าสาขาพรรคจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสรรหาที่มาจากหัวหน้าสาขาพรรค และกรรมการสรรหาที่มาจากตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสรรหาที่มาจากตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ให้ที่ประชุมคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเลือกกรรมการที่มาจากกรรมการบริหารพรรคคนหนึ่ง เป็นประธานคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง และเลือกกรรมการอีกคนหนึ่งเป็นเลขานุการ คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ในการเรียกประชุมคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ประธานมีหนังสือเชิญประชุม หรืออาจเชิญประชุมผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ โดยเชิญประชุมล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุม เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนอาจเชิญประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน ก่อนวันประชุมก็ได้ การลงมติหากข้อบังคับมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้กระทำโดยเปิดเผย ให้กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งและให้ถือเอาตามคะแนนเสียงข้างมากเป็นประมาณ กรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานการประชุมออกเสียงอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ส่วนที่ ๓

การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อ ๙๕ การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยพรรคการเมือง หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในกรณีที่สมาชิกผู้ใดมีภูมิลำเนา อยู่ในจังหวัดที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้น เป็นสมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดของสาขาพรรคหรือของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ที่มีเขตจังหวัดใกล้เคียงตามที่พรรคประกาศกำหนด

ข้อ ๙๖ ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคที่จะต้องดำเนินการ ให้เป็นไปตามข้อ ๙๕

กรณีที่กฎหมายว่าด้วยพรรคการเมืองหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ดำเนินการสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อไว้เป็นอย่างอื่น ก็ให้ดำเนินการให้เป็นไป ตามกฎหมายนั้น

ข้อ ๙๗ ในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ห้ามมิให้สมาชิกหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้สมาชิกลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้ใดด้วยวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมแก่ผู้ใด

(๒) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจ ให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้ใด หรือไม่ให้ไปประชุมหรือลงคะแนน

ข้อ ๙๘ ห้ามมิให้พรรคหรือสมาชิกหรือผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือให้หรือสัญญาว่า จะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อให้สมาชิกผู้ใดลงสมัครหรือไม่ลงสมัครรับเลือก หรือเพื่อให้เสนอชื่อสมาชิกผู้ใดเข้ารับการเลือก ในการสรรหาตามข้อ ๙๕

ข้อ ๙๙ ห้ามมิให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หัวหน้าสาขาพรรคหรือกรรมการ บริหารพรรคผู้ใดยินยอมให้บุคคลใดที่มีได้เป็นสมาชิกของพรรค เข้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม หรือออกเสียงลงคะแนนในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตามข้อ ๙๕

ข้อ ๑๐๐ ให้หัวหน้าพรรคออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาตามข้อ ๙๕ หรือส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามข้อ ๙๕ ให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

หมวด ๗

การคัดเลือกบุคคลเพื่อเสนอให้ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๐๑ กรณีที่มีการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคประกาศให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป เพื่อเชิญชวนให้กรรมการบริหารพรรค กรรมการสาขาพรรค ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และสมาชิก เสนอชื่อบุคคลที่เห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ต่อคณะกรรมการบริหารพรรคภายในระยะเวลาที่กำหนด แล้วให้คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณา มีมติคัดเลือกบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ แห่งรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเหมาะสม และมีคุณธรรมจริยธรรม จากรายชื่อบุคคลที่กรรมการบริหารพรรค หรือกรรมการสาขาพรรค หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดหรือสมาชิกเสนอมานั้น เพื่อเสนอให้ สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีจำนวนไม่เกินสามคน แล้วแจ้งรายชื่อ บุคคลดังกล่าวต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

พรรคจะไม่เสนอรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้

ในการคัดเลือกบุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำความตามวรรคหนึ่งมาบังคับใช้โดยอนุโลม

หมวด ๘

การบริหารการเงินและทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีของพรรค สาขาพรรค
และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ส่วนที่ ๑

การบริหารการเงินและทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีของพรรค

ข้อ ๑๐๒ ให้พรรคจัดให้มีบัญชีของพรรคประกอบด้วย

- (๑) บัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย
- (๒) บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค
- (๓) บัญชีแยกประเภท
- (๔) บัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน

การลงรายการบัญชีตามวรรคหนึ่งต้องมีรายการและเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้อง ครบถ้วนและต้องจัดทำภายในระยะเวลา ดังนี้

- (ก) การลงบัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย และบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่รายการนั้นเกิดขึ้น
- (ข) บัญชีแยกประเภทและบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต้องลงรายการให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นเดือนของเดือนที่รายการนั้นเกิดขึ้น

ข้อ ๑๐๓ พรรคต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายในวันสิ้นปีปฏิทินที่ได้รับการจดทะเบียนจัดตั้ง และครั้งต่อไปเป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปีปฏิทิน

การปิดบัญชีให้จัดทำงบการเงินซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะทางการเงิน และงบรายได้และค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง

งบแสดงฐานะทางการเงินต้องแสดงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรคทั้งต้องแสดงที่มาของรายได้ ตามข้อ ๑๐๗ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของพรรคไว้โดยชัดเจน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง และรายการอื่นตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

งบการเงินของพรรคต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองการสอบบัญชี

ข้อ ๑๐๔ ให้หัวหน้าพรรคเสนองบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตรวจสอบและรับรองแล้ว ต่อที่ประชุมใหญ่พรรคเพื่ออนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี

งบการเงินซึ่งที่ประชุมใหญ่พรรคอนุมัติแล้วให้หัวหน้าพรรครับรองความถูกต้องร่วมกับเหรียญพรรค และส่งให้แก่นายทะเบียนพรรคการเมืองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่ประชุมใหญ่พรรคอนุมัติพร้อมทั้งบัญชี ตามข้อ ๑๐๒

ส่วนที่ ๒

การบริหารการเงินและทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีของสาขาพรรค

ข้อ ๑๐๕ ให้หัวหน้าสาขาพรรคจัดให้มีบัญชีรายรับรายจ่ายเงินของสาขาพรรคที่สาขาพรรค ได้รับหรือจ่าย โดยบันทึกบัญชีให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รายการนั้นเกิดขึ้น การลงรายการบัญชี ต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน และสรุปรายงานให้พรรคทราบเป็นประจำทุกสิ้นเดือน และปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการสาขาพรรค ให้สมาชิกตรวจสอบได้โดยสะดวก

ส่วนที่ ๓

การบริหารการเงินและทรัพย์สินและการจัดทำบัญชีของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ข้อ ๑๐๖ ให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจัดให้มีบัญชีรายรับรายจ่ายเงินที่ตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัดได้รับหรือจ่าย โดยบันทึกบัญชีให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ รายการนั้นเกิดขึ้น การลงรายการบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วน และสรุปรายงาน ให้พรรคทราบเป็นประจำทุกสิ้นเดือน และปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ให้สมาชิกตรวจสอบได้โดยสะดวก

หมวด ๙

รายได้ของพรรค

ข้อ ๑๐๗ พรรคอาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้

- (๑) เงินทุนประเดิมของพรรค
- (๒) เงินค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับข้อ ๗๗
- (๓) เงินที่ได้จากการจำหน่ายสินค้าหรือบริการของพรรค
- (๔) เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรค
- (๕) เงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการรับบริจาค
- (๖) เงินอุดหนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
- (๗) ดอกผลและรายได้ที่เกิดจากเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดของพรรค

การได้มาซึ่งรายได้ตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องมีใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการได้มาซึ่งรายได้นั้นเป็นหนังสือ ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

การจำหน่ายสินค้าหรือบริการตาม (๓) และการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคตาม (๔) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

รายได้ของพรรคจะนำไปใช้เพื่อการอื่นใด นอกจากการดำเนินงานของพรรคมิได้

ส่วนที่ ๑

การจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรค

ข้อ ๑๐๘ การหารายได้จากการจัดกิจกรรมระดมทุนของพรรคต้องกระทำโดยเปิดเผย และแสดงวัตถุประสงค์ว่าเป็นการระดมทุนของพรรคอย่างชัดเจน

ข้อ ๑๐๙ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่จัดกิจกรรมระดมทุนสิ้นสุดลง ให้หัวหน้าพรรคจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมระดมทุน และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปถึงจำนวน และที่มาของเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมระดมทุน พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบด้วย

ประกาศและหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง ให้ระบุชื่อบุคคล ผู้สนับสนุนเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่าหนึ่งแสนบาทขึ้นไปด้วย

เมื่อพรรคดำเนินการจัดกิจกรรมระดมทุนให้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้สนับสนุนเงิน รวมทั้งให้บันทึกบัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและนำไปแสดงในงบการเงินประจำปีของพรรค ให้ครบถ้วน และถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๑๑๐ การจัดกิจกรรมระดมทุนต้องไม่กระทำในช่วงเก้าสิบวันก่อนวันครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร จนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีการเลือกตั้งทั่วไปอันเนื่องมาจากครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร และต้องไม่กระทำในช่วงที่มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจนถึงวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และในกรณีที่เป็นการเลือกตั้งอันเนื่องมาจากเหตุอื่น นอกจากการครบอายุของสภาผู้แทนราษฎร

ส่วนที่ ๒

การรับบริจาคของพรรค

ข้อ ๑๑๑ ให้หัวหน้าพรรคและเหรัญญิกพรรค เปิดบัญชีกับธนาคารพาณิชย์โดยระบุชื่อเจ้าของบัญชีในนามของพรรค และให้หัวหน้าพรรคแจ้งหมายเลขบัญชีเงินฝากและจำนวนเงินที่เปิดบัญชีของทุกบัญชีให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เปิดบัญชีดังกล่าว

กรณีการรับบริจาคเป็นเงินสดให้หัวหน้าพรรคและเหรัญญิกพรรคนำเงินฝากไว้ในบัญชีธนาคารพาณิชย์ตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาค หากการรับบริจาคเป็นตั๋วแลกเงินหรือเช็คจะต้องไม่ถูกปฏิเสธการจ่ายเงิน จึงจะถือได้ว่าเป็นการบริจาคแก่พรรค

ข้อ ๑๑๒ ห้ามมิให้พรรครับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลใดที่มีมูลค่าเกินสิบล้านบาทต่อบุคคลต่อปี และในกรณีที่บุคคลนั้นเป็นนิติบุคคล การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคเพียงพรรคเดียวหรือพรรคการเมืองอื่นด้วยที่มีมูลค่ารวมกันเกินปีละห้าล้านบาทต้องแจ้งให้ที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมใหญ่คราวต่อไปหลังจากบริจาคแล้ว

ข้อ ๑๑๓ หัวหน้าพรรค กรรมการบริหารพรรค กรรมการสาขาพรรค ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือสมาชิกผู้ได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยผู้บริจาคประสงค์จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรค ให้ผู้รับบริจาคจัดทำบันทึกการรับบริจาคให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาค และให้จัดส่งบันทึกการรับบริจาคพร้อมเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาค เว้นแต่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาคมั้มีอาจนำส่งแก่พรรคได้ ให้ผู้รับบริจาคแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการรับบริจาคมั้ให้พรรคทราบ

เมื่อพรรคได้รับหลักฐานตามวรรคหนึ่งแล้วให้ออกใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการรับบริจาคทรัพย์สิน และประโยชน์อื่นใด แล้วแต่กรณี ภายในวันที่ได้รับบริจาค แล้วจัดส่งใบเสร็จรับเงินหรือหลักฐานการรับบริจาคทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดให้ผู้บริจาคภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ออกหลักฐานนั้น รวมทั้งให้พรรคบันทึกการรับบริจาคไว้ในบัญชีแสดงรายรับจากการบริจาคของพรรคให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดรายการ โดยอย่างน้อยต้องมีรายการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๖ ของระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๓

กิจกรรมของพรรคตามวรรคหนึ่ง หมายความว่ารวมถึงการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคสาขาพรรค ตัวแทนพรรคประจำจังหวัด สมาชิก หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย

ข้อ ๑๑๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประกาศใช้บังคับแล้วจนถึงวันเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่ารวมกันแล้วเกินหนึ่งหมื่นบาทต่อวัน โดยผู้บริจาคประสงค์จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์

ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นหรือของพรรคหรือเพื่อใช้ในการเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นต้องจัดทำบันทึกการรับบริจาค และให้จัดส่งบันทึกการรับบริจาคพร้อมเงินทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดให้แก่พรรคภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาค และให้หัวหน้าพรรคแจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาค

ถ้าสิ่งของที่ได้รับบริจาคตามวรรคหนึ่งไม่อาจนำส่งพรรคได้หรือเป็นของสละเสียได้ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นแจ้งให้พรรคทราบเพื่อบันทึกมูลค่าของสิ่งนั้นไว้เป็นค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครนั้น

ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดมีเหตุสงสัยว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ตนได้รับเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคหรือเพื่อใช้ในการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่งหรือเป็นสิ่งของตามวรรคสองหรือไม่ ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัย

ข้อ ๑๑๕ ให้พรรคประกาศรายชื่อผู้บริจาคเงิน รายการทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาคที่มีมูลค่าไม่น้อยกว่าห้าพันบาท ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด พร้อมทั้งวัตถุประสงค์ของการบริจาค เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกสิ้นเดือน แล้วแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศ

การตีราคาทรัพย์สิน หรือการประเมินมูลค่าประโยชน์อื่นใดที่ได้รับบริจาคให้คำนวณราคาทรัพย์สิน อัตราค่าเช่า ค่าตอบแทนหรือค่าของสิทธิที่รับตามปกติทางการค้าในท้องถิ่นนั้น

ข้อ ๑๑๖ ห้ามมิให้พรรคและผู้ดำรงตำแหน่งในพรรครับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยรู้หรือควรจะรู้ว่าได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีแหล่งที่มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ข้อ ๑๑๗ ห้ามมิให้ข้าราชการการเมืองของพรรคใช้สถานะหรือตำแหน่งหน้าที่เรียไรหรือชักชวนให้มีการบริจาคให้พรรคหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ไม่รวมถึงการที่ข้าราชการการเมืองผู้นั้นเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อ ๑๐๘ โดยมีได้กระทำหรือมีส่วนกระทำการอันเป็นการต้องห้ามนั้น

ข้อ ๑๑๘ ห้ามมิให้พรรคหรือสมาชิกรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจาก

(๑) บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย

(๒) นิติบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจหรือกิจการหรือจดทะเบียนสาขาอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร

(๓) นิติบุคคลที่จดทะเบียนในราชอาณาจักรโดยมีบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยมีทุน หรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้า ในกรณีที่บริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ให้พิจารณาตามที่ปรากฏในทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว หุ้นที่ไม่ปรากฏชื่อผู้ถือ หรือถือโดยตัวแทนของบุคคลที่ไม่เปิดเผยชื่อ ให้ถือว่าเป็นหุ้นที่ถือโดยผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๔) คณะบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับทุนหรือได้รับเงินอุดหนุนจากต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดำเนินการเพื่อบริการของบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย หรือซึ่งมีผู้จัดการ หรือกรรมการเป็นบุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทย

(๕) บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่ได้รับบริจาคเพื่อดำเนินกิจการของพรรคการเมือง หรือเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองจากบุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) บุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีสมาชิกรับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ดังกล่าวที่มีใช้เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

ข้อ ๑๑๙ ห้ามมิให้พรรครับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือยินยอมให้เข้าร่วมกิจกรรมกับ พรรคตามข้อ ๑๐๘

กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ตามวรรคหนึ่งให้หมายถึงกิจการที่รัฐเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้น อยู่เป็นจำนวนมากที่สุดในบรรดาผู้ถือหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นรายอื่น ๆ หรือมีจำนวนถึงหนึ่งในสามของหุ้นส่วน หรือหุ้นทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น

หมวด ๑๐

การดำเนินการทางวินัยแก่สมาชิก

ข้อ ๑๒๐ กรณีมีการกล่าวหาสมาชิกผู้ใดว่าได้กระทำหรือละเว้นการกระทำในลักษณะ ที่เป็นการก่อให้เกิดความเสียหายต่อพรรคที่ควรแก่การได้รับโทษ ต้องทำเป็นหนังสือถึงหัวหน้าพรรค โดยมีสมาชิกไม่น้อยกว่ายี่สิบคนลงลายมือชื่อ

ข้อ ๑๒๑ เมื่อได้รับหนังสือตามข้อ ๑๒๐ แล้ว ให้หัวหน้าพรรคแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรค และหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคนเป็นคณะกรรมการสอบสวน เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ ในการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหาที่นั้น หากสอบสวนแล้วเห็นว่าการกล่าวหาไม่มีมูล ให้หัวหน้าพรรคมีอำนาจยกข้อกล่าวหาที่นั้นเสียได้ แต่หากสอบสวนแล้วเห็นว่ามีมูลก็ให้เสนอข้อกล่าวหาที่นั้น พร้อมทั้งรายงานการสอบสวนต่อหัวหน้าพรรคเพื่อ

(๑) พิจารณาชี้ขาด หรือ

(๒) แต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน เป็นคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหาต่อไป ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ ๑๒๒ ในการพิจารณาข้อกล่าวหาของสมาชิกต้องให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีโอกาสแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนแสดงหลักฐานฝ่ายตนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหาด้วย

ข้อ ๑๒๓ เมื่อการดำเนินการของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยสิ้นสุดลง ให้เสนอรายงาน การสอบสวนนั้นพร้อมทั้งความเห็นเสนอต่อหัวหน้าพรรค และให้หัวหน้าพรรคมีอำนาจสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ระงับเรื่องกล่าวหา

(๒) ยกข้อกล่าวหา

(๓) ตำหนิสมาชิกผู้ถูกกล่าวหา

(๔) ภาคทัณฑ์สมาชิกผู้ถูกกล่าวหา

ในกรณีที่หัวหน้าพรรคพิจารณาเห็นว่าสมควรลงโทษโดยการให้สมาชิกผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากสมาชิกภาพ ให้หัวหน้าพรรคเสนอต่อคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อพิจารณาวินิจฉัยสั่งการ และให้มติที่ประชุม คณะกรรมการบริหารพรรคถือเป็นที่สุด

ข้อ ๑๒๔ การให้สมาชิกพ้นจากสมาชิกภาพตามข้อ ๑๒๓ วรรคสอง หากสมาชิกผู้นั้น ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้หัวหน้าพรรคเสนอต่อคณะกรรมการบริหารพรรคเพื่อให้ความเห็นชอบ ในเบื้องต้น แล้วดำเนินการต่อไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในข้อ ๘๐ วรรคสาม

หมวด ๑๑

การเลิกพรรค สาขาพรรค และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

ข้อ ๑๒๕ การเลิกพรรค การเลิกสาขาพรรค และการเลิกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการบริหารพรรค

ข้อ ๑๒๖ เมื่อมีการเลิกพรรคให้หัวหน้าพรรคมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคมีมติให้เลิกพรรค และให้หัวหน้าพรรค ส่งบัญชีและงบแสดงฐานะทางการเงินรวมทั้งเอกสารเกี่ยวกับการเงินของพรรคให้แก่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศคำสั่งการเลิกพรรคในราชกิจจานุเบกษา โดยให้หัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรคยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไป จนกว่าการชำระบัญชีจะแล้วเสร็จ แต่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในนามของพรรคมิได้

ในการชำระบัญชีเมื่อได้หักหนี้สินและค่าใช้จ่ายแล้วยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่เท่าใด ให้ทรัพย์สิน ที่เหลืออยู่นั้นตกเป็นของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

แสวง บุญมี

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายทะเบียนพรรคการเมือง